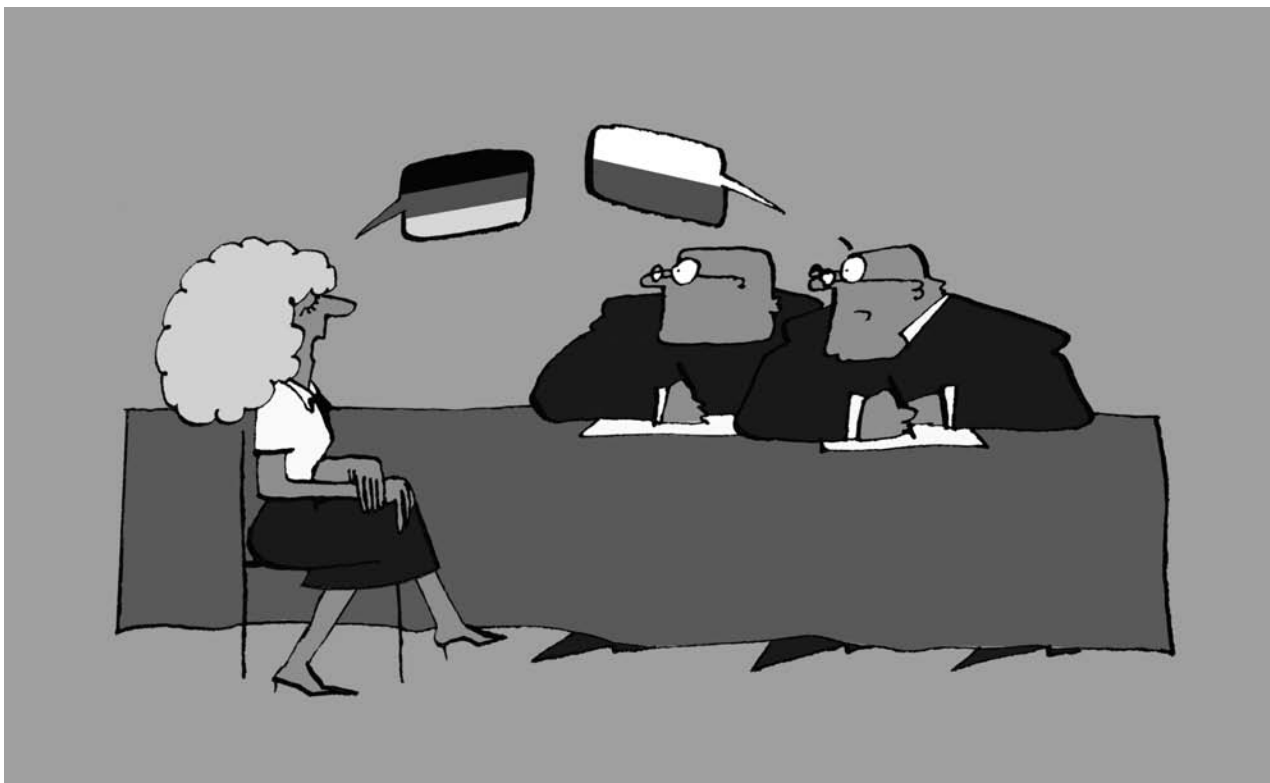

EWA BREWIŃSKA
ELŻBIETA ŚWIERCZYŃSKA

JĘZYK NIEMIECKI DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Autor biuletynu: Ewa Brewińska, Elżbieta Świerszczyńska
Autor opracowania graficznego: Maja Chmura
Redaktor merytoryczny cyklu: Sylwia Wojas
Redaktor z ramienia CKE: Lucyna Grabowska
Redaktor językowy: Renata Frątczak
Redaktor techniczny: Stefan Drobner

Stan prawny na dzień 1 grudnia 2006 r.

Wydawca: Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2007

ISBN 83-7400-228-X

Łamanie tekstu:
Trzecie oko S. C. (trzecieoko@q.pl)

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. Czym charakteryzują się szkoły dwujęzyczne	4
2. Czym różni się matura się klas dwujęzycznych od matury na poziomie rozszerzonym	7
CZĘŚĆ I	
JĘZYK NIEMIECKI	8
STRUKTURA EGZAMINU Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO	8
EGZAMIN USTNY	9
1. Jak jest zbudowany zestaw egzaminacyjny.....	9
2. Jak przebiega egzamin ustny	9
3. Przykładowe zestawy na egzamin ustny	10
4. Jak jest oceniany egzamin ustny	12
5. Zapisy dwóch rozmów egzaminacyjnych do podanych zestawów oraz ich ocena	12
6. Jak przygotować się do egzaminu ustnego	19
Przebieg egzaminu	20
1. Część I. Prezentacja tekstu	20
2. Część II.	21
EGZAMIN PISEMNY	22
1. Jak jest zbudowany zestaw egzaminacyjny	22
2. Jak jest oceniany egzamin pisemny	22
3. Przykładowy tekst do rozumienia ze słuchu – ARKUSZ I – wraz z modelami odpowiedzi	23
4. Przykładowy tekst do rozumienia tekstu czytanego – ARKUSZ II – wraz z modelami odpowiedzi	26
5. Przykładowe wypowiedzi pisemne oraz ich ocena – ARKUSZ I i II	27
6. Jak przygotować się do egzaminu pisemnego?	31
7. Formy wypowiedzi pisemnych – ARKUSZ I i II	32
ZAKRES TREŚCI – KATALOG TEMATÓW	36
Jak powtarzać z katalogiem tematów	36
CZĘŚĆ II	
PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE ZDAWANE W JĘZYKU NIEMIECKIM	37
1. Dlaczego warto zdawać na maturze przedmioty w języku niemieckim	37
2. Jaka jest różnica między językiem powszednim a językiem fachowym	38
3. Jakie są relacje między nauką języka, nauką przedmiotu a nauczaniem przedmiotu w języku obcym	38
4. Jak wyglądają zadania łączące przedmiot i język niemiecki	39
5. Jak przygotować się do egzaminu maturalnego z przedmiotu w języku obcym	40
STRUKTURA I FORMA EGZAMINU	42
CO SPRAWDZAJĄ ZADANIA Z POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW?	43
ZASADY OCENIANIA ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH.	43
PRZYKŁADOWE ZADANIA Z POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW	44
1. Biologia	44
2. Geografia	46
3. Historia	48
4. Matematyka	51
5. Chemia	54
6. Fizyka	55
CZĘŚĆ III	
JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO EGZAMINU MATURALNEGO	57
1. Jak ćwiczyć, poszerzać, utrwaląć słownictwo?	58
2. Praca ze słownikiem jednojęzycznym	58
3. Czytanie ze zrozumieniem	58
4. Ćwiczenie dotyczące rozumienia tekstów słuchanych	59
5. Pisanie tekstu (schriftlicher Ausdruck)	59
6. Liczenie stron	59
7. Czas pisania pracy	60
JAK DOKONAĆ KOREKTY SWOJEJ WYPOWIEDZI PISEMNEJ?	60

Drodzy zdający!

Egzamin maturalny to w waszym życiu trzeci już egzamin zewnętrzny, który będziecie zdawać. Wyniki egzaminu maturalnego mogą zadecydować o waszej dalszej edukacji, czyli o podjęciu studiów na wybranym kierunku wyższej uczelni. Zatem, pełna informacja o formie i strukturze egzaminu, a także o sposobie przygotowania się do niego jest niezwykle istotna. Wiedza o zakresie treści, umiejętności, rodzajach zadań i sposobach ich oceniania pozwoli wam na właściwe przygotowanie do egzaminu.

Egzamin z historii jest egzaminem pisemnym, który należy do grupy przedmiotów do wyboru.

Z broszury, którą trzymacie w ręce dowiedziecie się, jak przebiega ów egzamin, jakie kryteria stosowane są przy jego ocenianiu. Praktyczne wskazówki – jak ćwiczyć wybrane umiejętności – są po prostu wskazówkami, które ułatwiają przygotowanie się do egzaminu.

Bez względu na to, czy zapamiętujemy wiadomości, czy też kształcimy umiejętności – ćwiczenia są niezastąpioną drogą do osiągnięcia sukcesu.

Wymagania egzaminacyjne, a więc również i szkolne, w swoim obecnym kształcie, kładą nacisk na posługiwanie się wiedzą i wykorzystywanie jej w różnego rodzaju sytuacjach.

Kluczowe znaczenie, nie tylko w nauce, ale i w życiu, ma umiejętność korzystania z różnorodnych informacji jakie niesie ze sobą współczesna rzeczywistość.

Pewne umiejętności, oceniane na egzaminie z historii, można ćwiczyć na wszystkich przedmiotach. Są to: rozumienie czytanego tekstu, analizowanie różnego rodzaju źródeł informacji, formułowanie wypowiedzi – zarówno krótkiej, jak i rozszerzonej, poprawność argumentacji, precyzja formułowania odpowiedzi. Są one podstawą poprawnego rozwiązywania zadań maturalnych ze wszystkich przedmiotów. Te umiejętności, czyli tzw. kompetencje ponadprzedmiotowe pozwolą wam odnieść sukces na każdym egzaminie. Te kompetencje, wzbogacone wiedzą historyczną, pozwolą wam odnieść sukces na egzaminie z historii.

Autorki

1

CZYM CHARAKTERYZUJĄ SIĘ SZKOŁY DWUJĘZYCZNE?

Rok 2005 to pierwszy rok nowej matury, a także pierwszy rok matury dla klas dwujęzycznych.

Uczniów uczących się w szkołach dwujęzycznych jest w Polsce stosunkowo niewielu. Jednak poziom znajomości języka obcego, będącego w tych szkołach drugim językiem nauczania oraz umiejętności, jakie zdobywają uczniowie na przedmiotach prowadzonych w drugim języku są nieporównywalne z innymi szkołami i dlatego wymagają odrębnego egzaminu.

Ogólnoświatowa tendencja zmian w metodach nauczania języka obcego zmierza w kierunku, w jakim od dawna idą klasy dwujęzyczne. Dziś bowiem, przy swobodnym przepływie kadr pomiędzy państwami, wymaga się od pracowników kompetencji wyższych niż sama (nawet bardzo dobra) znajomość języka obcego. Stąd też konieczność łączenia nauki języka równoległe z nauką przedmiotów.

Cechy wyróżniające szkoły dwujęzyczne:

<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększona ilość godzin nauczania języka obcego – Nauczanie przedmiotów w języku niemieckim – Jednym z nauczycieli uczących jest nauczyciel z Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> = Osiągnięcie wyższego poziomu znajomości języka oraz kompetencji językowych = Odrębna matura dla klas dwujęzycznych
Język jest nie tylko przedmiotem, lecz przede wszystkim narzędziem nauki	

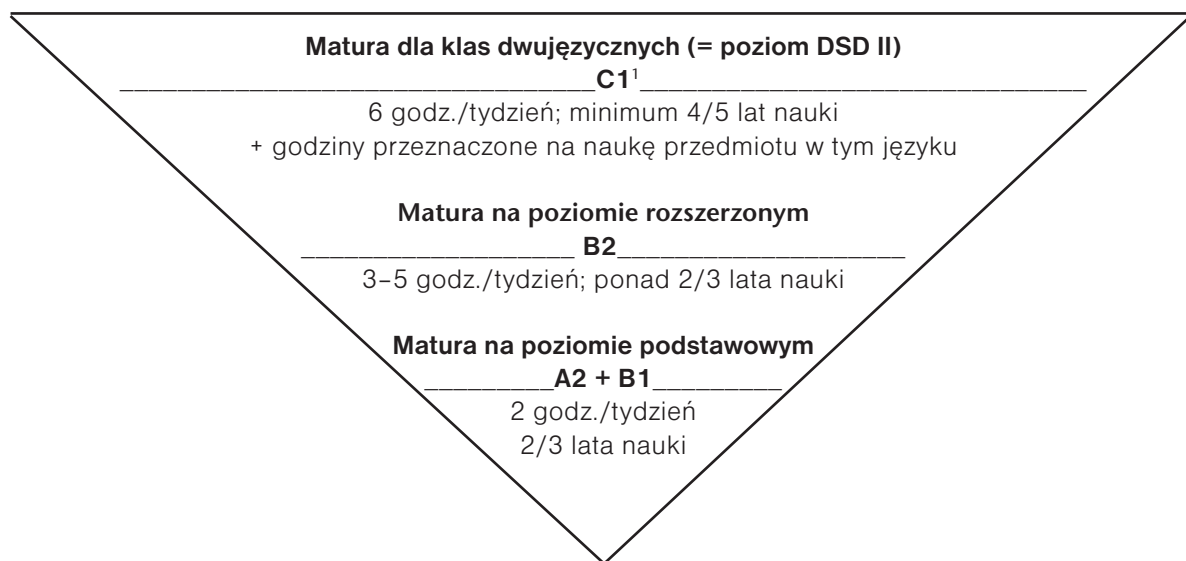
Zwiększony przepływ kadr pracowników pomiędzy krajami, szeroka dostępność rynku pracy, coraz większa ilość studentów studiujących na różnych międzynarodowych uczelniach spowodowała potrzebę unifikowania sposobów określania stopnia znajomości języków obcych w poszczególnych krajach. Kilka lat temu Rada Europy przygotowała skalę, która określa umiejętności językowe na poszczególnych poziomach. Do tej skali porównuje się dzisiaj wszystkie egzaminy. o poziomie znajomości języka informują dwie dane: poziom, na jakim zdawany był egzamin oraz ilość uzyskanych na nim punktów.

Skala ta nosi nazwę Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Porównanie najpopularniejszych egzaminów z języka niemieckiego zdawanych w Instytucie Goethego z polską maturą

POZIOM	EGZAMINY INSTYTUTU GOETHEGO		OGÓLNY OPIS POZIOMU	POLSKA MATURA
		Großes Deutsches Sprachdiplom		
OBERSTUFE	C2	Zentrale Oberstufenprüfung Kleines Dt. Sprachdiplom	Kompetentna znajomość języka	Matura dla klas dwujęzycznych
	C1	Zentrale Mittelstufenprüfung; Deutsches Sprachdiplom II (egzamin zdawany w dwujęzycznych wybranych szkołach polskich oraz szkołach dwujęzycznych na całym świecie, uprawniający do studiowania w Niemczech)		
MITTELSTUFE	B2	ZD f. den Beruf	Samodzielność w posługiwaniu się językiem	Matura rozszerzona
	B1	Zertifikat Deutsch		Matura podstawowa
GRUNDSTUFE	A2	Start Deutsch 2	Elementarna znajomość języka	
	A1	Start Deutsch 1		

W polskich realiach przygotowanie w szkołach do różnych poziomów maturalnych wygląda następująco:

Z powyższej skali wynika, że poziom matury dwujęzycznej (a więc poziom umiejętności wymagany zarówno na języku niemieckim, jak i na przedmiotach uczonych w języku niemieckim) określany jest jako C1.

Poniższa skala opisuje umiejętności na poziomach od A2 do C1. Porównaj umiejętności oczekiwane na poziomie C1 z niższymi poziomami. Przyjrzyj się, jak rosną wymagania. Będzie to dla ciebie pierwszy krok do samooceny.

Poziomy biegłości językowej

Poziom biegłości (matura dla klas dwujęzycznych)	C1	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie szeroki zakres trudnych, dłuższych tekstów , dostrzegając także znaczenia ukryte , wyrażone pośrednio. Potrafi się wypowiadać płynnie, spontanicznie, bez większego trudu odnajdując właściwe sformułowania. Skutecznie i swobodnie potrafi posługiwać się językiem w kontaktach towarzyskich i społecznych, edukacyjnych bądź zawodowych . Potrafi formułować jasne, dobrze zbudowane, szczegółowe, dotyczące złożonych problemów wypowiedzi ustne lub pisemne , sprawnie i właściwie posługując się regułami organizacji wypowiedzi, łącznikami, wskaźnikami zespolenia tekstu.
Poziom samodzielności	B2	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie z rozumieniem dyskusji na tematy techniczne z zakresu jej specjalności. Potrafi porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, by prowadzić normalną rozmowę z rodzimym użytkownikiem języka, nie powodując przy tym napięcia u którejkolwiek ze stron. Potrafi – w szerokim zakresie tematów – formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi ustne lub pisemne, a także wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem dyskusji, rozważając wady i zalety różnych rozwiązań.
	B1	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych jej spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, czasu wolnego itd. Potrafi radzić sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć w czasie podróży w regionie, gdzie mówi się danym językiem. Potrafi tworzyć proste, spójne wypowiedzi ustne lub pisemne na tematy, które są jej znane lub ją interesują. Potrafi opisywać doświadczenia, zdarzenia, nadzieje, marzenia i zamierzenia, krótko uzasadniając swoje opinie i plany.

¹ Wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Jest to jednolity system dla wszystkich języków.

Poziom podstawowy	A2	Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie wypowiedzi i często używane wyrażenia w zakresie tematów związanych z życiem codziennym (są to np.: bardzo podstawowe informacje dotyczące rozmówcy i jego rodziny, zakupów, otoczenia, pracy). Potrafi porozumiewać się w rutynowych, prostych sytuacjach komunikacyjnych, wymagających jedynie bezpośredniej wymiany zdań na tematy znane i typowe. Potrafi w prosty sposób opisywać swoje pochodzenie i otoczenie, w którym żyje, a także poruszać sprawy związane z najważniejszymi potrzebami życia codziennego.
--------------------------	-----------	--

Zalazłeś się w dość nielicznej grupie uczniów, którzy w polskiej szkole zdobyli umiejętności i wiedzę uprawniającą do podjęcia studiów nie tylko w Polsce, ale i w Niemczech. Coraz więcej uczelni w Polsce zauważyło ten odrębny poziom matury i przyznaje uczniom, którzy ją zdali dodatkowe punkty.

Sprawdź, czy uczelnia, na którą się wybierasz zauważyła maturę dwujęzyczną? Jeśli nie, weź swój los we własne ręce i pójdz jak najwcześniej do działu rekrutacji. Niniejszy biuletyn może pomóc ci w rozmowie z władzami uczelni.

2 CZYM RÓŻNI SIĘ MATURA KLAS DWUJĘZCZNYCH OD MATURY NA POZIOMIE ROZSZERZONYM

Uczeń LO	Uczeń klasy dwujęzycznej
Język obcy na poziomie B2 Przedmiot zdawany po polsku	Język obcy na poziomie C1 Przedmiot zdawany po polsku oraz dodatkowo w języku obcym

Matura dla klas dwujęzycznych sprawdza przede wszystkim inne (wyższe) umiejętności językowe niż matura na poziomie rozszerzonym. Stąd też zarówno teksty, jak i polecenia (wszystkie w języku niemieckim!) są trudniejsze i dłuższe. Pamiętaj, że poziom **C1** kwalifikuje do podejmowania w języku obcym studiów oraz pracy za granicą. Do matury dwujęzycznej należy jednak nie tylko sam język, ale także przedmiot zdawany w języku obcym. Państwa, które już uznały polską maturę dwujęzyczną jako ekwiwalent swoich egzaminów państwowych przyznają swoje dyplomy tylko tym uczniom, którzy oprócz języka na poziomie C1 zdawali także przedmiot. Chodzi bowiem o to, aby wykazać się nie tylko znajomością języka obcego, ale przede wszystkim umiejętnością uczenia się w nim oraz rozwiązywania skomplikowanych problemów. Jest to kompetencja wyższa, którą zdobywa się wykorzystując język obcy na przedmiocie takim jak matematyka, historia czy biologia.

PORÓWNANIE MATURY W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM Z MATURĄ W KLASACH DWUJĘZCZNYCH

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA OBCEGO W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM:

Należy wybrać jeden poziom i można na nim uzyskać 100 punktów.

JĘZYK OBCEGO DO WYBORU NA 2 POZIOMACH:	
Podstawowy	100 punktów
Rozszerzony	100 punktów

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA OBCEGO W LO W KLASACH DWUJĘZYCZNYCH:

Język obcy danej dwujęzyczności (nie ma wyboru poziomu)	
Poziom przeznaczony tylko dla klas dwujęzycznych	100 punktów

EGZAMIN MATURALNY Z+ PRZEDMIOTU W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM:

Uczeń pisze

Arkusz dla poziomu podstawowego jeśli wybrał poziom podstawowy	Arkusz dla poziomu rozszerzonego jeśli wybrał poziom rozszerzony
---	---

EGZAMIN MATURALNY Z PRZEDMIOTU W LO W KLASACH DWUJĘZYCZNYCH:

Uczeń pisze w zależności od wyboru poziomu:

Arkusz dla poziomu podstawowego oraz arkusz w języku obcym jeśli wybrał poziom podstawowy	albo	Arkusz dla poziomu rozszerzonego oraz arkusz w języku obcym jeśli wybrał poziom rozszerzony
---	------	---

W Polsce są szkoły dwujęzyczne z językiem angielskim francuskim, hiszpańskim, włoskim i niemieckim. Szkołom dwujęzycznym z językiem francuskim i hiszpańskim, dzięki umowie z rządami krajów udało się uzyskać przywilej, iż każdy uczeń, który zda maturę dwujęzyczną (nad której kształtem czuwają eksperci danych krajów) otrzymuje dyplom danego państwa umożliwiając mu studiowanie tamże.

Większość szkół dwujęzycznych z językiem niemieckim w Polsce równoległe z maturą przeprowadza egzamin Deutsches Sprachdiplom II. Mamy nadzieję, że w niedalekiej przyszłości także ten egzamin zastąpi polska matura dwujęzyczna.

*DAS ENDE KRÖNT DAS WERK**Życzymy Ci powodzenia na egzaminie**Wir drücken für dich den Daumen! Toi, toi, toi!***Ewa Brewińska i Elżbieta Świerczyńska**

I CZĘŚĆ I. JĘZYK NIEMIECKI

▶ STRUKTURA I FORMA EGZAMINU Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO

EGZAMIN

– składa się z 2 części:	część ustna	część pisemna
– trwa	15 min. przygotowanie 15 min. egzamin	240 min. I część – 90 min. II część – 150 min.
uznaje się za zdany przy uzyskaniu	30% punktów	30% punktów

PUNKTACJA

EGZAMIN USTNY:

ZADANIE	LICZBA PUNKTÓW	W [%]	RAZEM
A. Prezentacja tekstu	8	40	20 pkt. 100%
B. Rozmowa na podstawie tekstu	6	30	
Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	6	30	

EGZAMIN PISEMNY:

	LICZBA PUNKTÓW	W [%]	RAZEM
ARKUSZ I Czas: 90 minut			100 pkt 100%
A. Rozumienie ze słuchu	20	20	
B. Wypowiedź pisemna nawiązująca do tematyki jednego z wysłuchanych tekstów	20	20	
PRZERWA			
ARKUSZ II Czas: 150 minut			
A. Rozumienie tekstu czytanego	30	30	
B. Wypowiedź pisemna nawiązująca do tematyki jednego z przeczytanych tekstów	30	30	

EGZAMIN USTNY

1

JAK JEST ZBUDOWANY ZESTAW EGZAMINACYJNY

Zestaw egzaminacyjny składa się z tekstu o długości około strony formatu A4. Poprzedza go zadanie.

Lesen Sie den angegebenen Text und bereiten Sie sich auf die Präsentation und Diskussion vor.

Pytania do tekstu i problematyki tekstu są tylko w zestawie dla egzaminującego. Tekst może zawierać materiał ikonograficzny (zdjęcia, tabele, wykresy...), który jest jego integralną częścią.

Rodzaje tekstów, z jakimi możesz się spotkać to:

- proza literacka,
- teksty publicystyczne,
- teksty popularno-naukowe.

2

JAK PRZEBIEGA EGZAMIN USTNY

Po wylosowaniu zestawu masz około 15 minut na zapoznanie się z tekstem i przygotowanie się do jego prezentacji.

W trakcie przygotowania się do egzaminu i w czasie jego trwania nie możesz korzystać z żadnych słowników.

W trakcie przygotowania możesz sporządzać notatki i możesz korzystać z nich w trakcie egzaminu.

Egzamin składa się z 2 części:

- prezentacja tekstu,
- rozmowa z egzaminującym.

Egzaminujący zada ci od 4 do 5 pytań związanych z tekstem i jego problematyką.

3 PRZYKŁADOWE ZESTAWY NA EGZAMIN USTNY

ZESTAW I

Aufgabe

Lesen Sie den angegebenen Text und bereiten Sie sich auf die Präsentation und Diskussion vor.

Weil die Scheidungsrate steigt, sollen Schüler in Utah im Fach Heiraten unterrichtet werden.

Vor der großen Pause steht an der Granite High School in Salt Lake City Heiraten und Partnerschaft auf dem Stundenplan. Worauf kommt es beim Partner fürs Leben an? Wie zieht man seine Kinder auf? Gibt es ein Rezept gegen Ehekrisen oder gar Strategien zur Konfliktvermeidung?

EHEN AUF ZEIT

Scheidungsrate in ausgewählten Ländern; Anteil geschiedener Ehen in Prozent

Weißrussland	68
Russland	65
Schweden	64
Großbritannien	53
USA	49
Frankreich	43
Deutschland	41
Österreich	38
Dänemark	35
Spanien	17
Italien	12
Türkei	6

Vier von zehn Ehen in Deutschland werden geschieden

Quelle: Divorce Magazine

Eine Stunde lang schlüpfen Schüler in die Erwachsenen-Rolle. Sie spielen Konflikte aus dem normalen Leben nach und versuchen zu verhindern, was inzwischen jeder zweiten USA-Ehe droht: die Scheidung. Solcher Unterricht soll bald zum Pflichtfach im US-Bundesstaat

Utah werden. Darauf drängen Gouverneur Michael O. Leavitt und dessen First Lady Jacalyn. In einem Appell an alle Schulen ihres Staates fordern beide:

„Bringen Sie unseren Kindern bitte bei, worauf es in der Ehe ankommt.“ Die meisten Jugendlichen könnten nach ihrem Schulabschluss zwar Lesen, Schreiben und Rechnen. Vom Zusammenleben mit einem Partner, geschweige denn vom richtigen Verhalten bei einem Ehekrach hätten sie aber so gut wie keine Ahnung. Das ist vor allem in Utah ein Problem. Bei jeder fünften Hochzeit stehen dort Teenager vor dem Altar, fast doppelt so viel wie im Rest der USA.

Besonders bedenklich: Ein Viertel aller geschiedener Frauen in Utah ist jünger als 20 Jahre. Die meisten haben bereits ein Baby, aber kein festes Einkommen. Nicht anders sieht es bei den Vätern aus. Die wenigsten können für ihre Kinder Unterhalt zahlen. Das kommt die Staatskasse teuer zu stehen:

„Wir haben allein letztes Jahr über 33 Millionen Dollar für Kinderfürsorge ausgegeben“, meint Utahs Ehebeauftragte Abbie Vianes.

Drum lerne, wer sich ewig bindet.

Quer durchs Land schlagen Politiker Alarm. Seit 1980 ist die

nationale Scheidungsrate von 30 Prozent auf 49 Prozent gestiegen. Arkansas Gouverneur Mike Huckabee hat in seinem Staat den Ehe-Notstand“ erklärt.

Er will Paare mit

Steuererleichterungen in Partnerschaftskurse locken. In Wisconsin soll ein „Koordinator für Ehepolitik“ gemeinsam mit der Kirche Standards festsetzen, die heiratswillige Paare vor der Trauung erfüllen müssen: zum Beispiel Wartezeiten oder eine Pflichtberatung. Oklahomas Gouverneur Frank Keating hat gerade eine Zehn-Millionen-Dollar teure Ehe-Initiative gestartet, in der Krisenmanagement gelehrt werden soll: „Sie kommen heute leichter aus einer Ehe mit Kindern heraus als aus dem Vertrag mit einem Buchclub.“ Auch an Floridas Schulen gibt es inzwischen Partnerschaftskurse.

Dass solche Programme tatsächlich helfen, zeigt eine Studie der Universität von Denver unter den Teilnehmern eines Ehe-seminars: Fünf Jahre später haben sich nur halb so viele Partner getrennt wie im US-Durchschnitt.

Peter Gruber
(Focus 17/2001)

Aufgabe

Lesen Sie den angegebenen Text und bereiten Sie sich auf die Präsentation und Diskussion vor.

NATUR ERLEBEN OHNE ABFALL

TIPPS FÜR WENIGER ABFALL

1. Einkaufen mit Sinn und Verstand

Denken Sie schon beim Einkauf an die Entsorgung und kaufen Sie keine Produkte mit überflüssiger Verpackung.

2. Mehrweg statt Einweg

Kaufen Sie Getränke bevorzugt in Pfandflaschen. Vermeiden Sie Einwegbehälter wie Dosen und Verbundverpackungen. Auch auf der Wanderung ist eine Pfandflasche oder eine wiederverwendbare Thermos- bzw. Feldflasche für Sie nur wenig mehr Last als eine Dose. Die Umwelt entlastet sie dagegen sehr.

3. Akkus statt Batterien

Verzichten Sie möglichst auf quecksilberhaltige Batterien z.B. in Fotoapparaten. Fragen Sie, ob es in Ihrem Hotel die Möglichkeit gibt, die Akkus über Nacht aufladen zu lassen.

4. Mehrfach nutzen statt einfach wegwerfen

Auch Wäscherei-Abwässer sind „Abfall“, der die Umwelt - oft unnötig - belastet. Überlegen Sie, ob ein Handtuch gewaschen werden muss oder noch einmal benutzt werden kann. Regel: Handtücher, die gewaschen werden sollen, auf den Boden, die anderen an den Halter.

5. Intakte Natur statt Abfallspur

Hinterlassen Sie beim Wandern keine „Abfallspur“. Nehmen Sie bitte alle Abfälle von der Wanderung wieder mit. Werfen Sie Restmüll in die Restmülltonne und die Wertstoffe in die entsprechende Sammelbehälter. Letztere können Sie auch zum

nächsten Wertstoffhof bringen. Der ZAK Kempten hat im Oberallgäu über 38 Wertstoffhöfe. Alle Wertstoffe unserer Urlaubsgäste werden dort kostenlos angenommen.

6. Frisch statt konserviert

Kaufen Sie Obst und Gemüse, Fleisch und Aufschnitt frisch und unverpackt. Vermeiden Sie Konservendosen und folienverschweißte Lebensmittel.

7. Brotzeit zeitgemäß

Bewahren Sie Brot z.B. in Brotzeitdosen auf. Verzichten Sie auf Aluminium- und Frischhaltefolie.

8. Das Beste aus der Region

Bevorzugen Sie Produkte aus dem Oberallgäu. Sie gönnen sich damit nicht nur ganz neue Geschmackserlebnisse, sondern leisten einen wichtigen Beitrag zur Stärkung der regionalen Wirtschaft und zum Abbau der umweltbelastenden Ferntransporte.

IHR VERHALTEN IN DER NATUR

Ob zu Lande, zu Wasser oder in der Luft – die wunderbare Natur im Oberallgäu eröffnet dem Urlaubsgast ungezählte herrliche Erlebnisse. Nehmen Sie ihr freundliches Angebot ebenso freundlich an – ohne der Natur dabei zu schaden

● Erhalten Sie das ökologische Gleichgewicht!

Nehmen Sie Ihren Abfall grundsätzlich wieder mit. Abfallkörbe sind begehrte Futterplätze, die das natürliche Gleichgewicht bedrohen. In Fuchsmägen z.B. wurden bis zu 50% Müll gefunden.

● Schützen Sie Kleintiere!

Vor allem Getränkedosen und -flaschen werden in der Natur zu tödlichen Fallen für Kleintiere. Das Institut für Naturschutz und Umweltforschung hat errechnet, dass Jahr für Jahr nahezu 300 Millionen Kleintiere – darunter geschützte Arten – in weggeworfenen Getränkedosen den Tod finden.

● Bewahren Sie die Schönheit der Natur!

Das Oberallgäu ist eine schützenswerte Naturlandschaft von hohem Rang. Achtlos weggeworfene Abfälle (zer)stören ihre einmalige Schönheit.

● Zu wertvoll zum Wegwerfen!

Die meisten Abfälle sind zu wertvoll zum Wegwerfen, weil sie recycelt und wiederverwertet werden können. In den Abfallkörben im Wald können sie nicht getrennt gesammelt werden und gehen damit für die Wiederverwertung verloren.

Pro Natur, Frankfurt/M.

Das Allgäu – eine Gegend in Deutschland (nicht weit vom Bodensee)

*Kempten – eine Stadt im Allgäu
ZAK – Zweckverband für Abfallwirtschaft Kempten*

4 JAK OCENIANY JEST EGZAMIN USTNY

Zapoznaj się bardzo dokładnie z podanymi kryteriami. Pozwoli ci to lepiej się przygotować do egzaminu. Unikniesz w ten sposób niepotrzebnych stresów i będziesz sam mógł lepiej zaplanować i ocenić swoje przygotowanie.

Szczegółowe kryteria oceniania egzaminu ustnego znajdziesz w *Informatorze maturalnym dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem niemieckim* na stronach 24 i 25.

Informator lub tylko potrzebne ci kryteria możesz ściągnąć ze strony internetowej www.cke.edu.pl, *link* informatory, pozycja 31.

5 ZAPISY ROZMÓW EGZAMINACYJNYCH DO PODANYCH ZESTAWÓW

Jeśli już zapoznałeś się z przykładowymi zadaniami na egzaminie ustnym oraz jego kryteriami, przeczytaj jak te zadania zostały zrealizowane przez zdającego i jak ocenione.

Są to zapisy oryginalnych wypowiedzi uczniów. Przeanalizuj te wypowiedzi. Zastanów się, gdzie zdający uzyskał najwięcej punktów, a gdzie je stracił.

▣ PRZYKŁADOWY EGZAMIN USTNY 1²

Tekst jest oryginalnym zapisem wypowiedzi nauczyciela i ucznia. Nie dokonano poprawek językowych i stylistycznych.

Prosimy o podanie z prawej lub lewej strony tekstu kolejności wersów]

EGZAMINUJĄCY:

Fleißig haben Sie gelernt, über vier Jahre, die deutsche Sprache und jetzt können Sie uns in der Abiturprüfung zeigen, was Sie können. Ich bitte Sie, geben Sie den Inhalt des Textes wieder, präsentieren Sie uns die Hauptgedanken des Textes.

UCZEŃ:

Der uns vorliegende Artikel von Peter Gruber ist der Zeitschrift Focus vom Jahre 2001 entnommen und trägt die Überschrift „Weil die Scheidungsrate steigt, sollen Schüler in Utah im Fach Heiraten unterrichtet werden.“

Der uns vorliegende Text gehört zu dem Themenbereich „Partnerschaft und Liebe“ und geht der Frage nach, wie man Konflikte in der Ehe und die Scheidungen vermeiden kann. Das wird anhand des folgenden Beispiels erläutert: In Utah wurde ein neues Schulfach eingeführt „Heiraten und Partnerschaft“. Die Schüler lernen, wie man z.B. die Kinder zusammen aufzieht, wie man Konflikte vermeidet und wo man ein Rezept gegen Ehekrisen suchen soll.

Die Schüler spielen die Rollen der Ehepartner und versuchen die Scheidungen zu verhindern. Der Gouverneur des Staates und dessen First Lady sagen, dass dieses Schulfach zum Pflichtfach werden sollte. Sie klagen auch, dass man den Schülern nicht nur Lesen, Schreiben oder Rechnen beibringen sollte, sondern auch Zusammenleben mit einem Partner.

Besonders wichtig ist dieses Problem für den Staat Utah, weil hier jedes fünfte Ehepaar Jugendliche sind.

Der Autor des Textes macht deutlich, dass heutzutage in den Vereinigten Staaten 25% aller geschiedenen Frauen jünger als 20 Jahre alt sind. Ihre materielle Situation ist auch sehr schwierig, sie haben kein festes Einkommen. Das heißt, dass man für die Kinderfürsorge mehr Geld ausgeben muss. Ja, und zunächst zeigt der Autor des Textes, dass die nationale Scheidungsrate in den Vereinigten Staaten um 19% gestiegen ist, seit 1980. Deswegen muss man bestimmte Lösungen für dieses Problem suchen. Eine Lösung sind die Partnerschaftskurse, ein anderes Beispiel sind Standards, die die zukünftigen Ehepartner erfüllen müssen, z.B. Wartezeiten oder Pflichtberatung.

Das müssen sie noch vor der Ehe führen.

² Zapis rozmowy na podstawie nagrań CKE.

Ja, und dass die sogenannte Krisenmanagement unter den Jugendlichen gelehrt werden soll, wird anhand des folgenden Beispiels erläutert: Heutzutage ist es leichter aus einem Buchclub herauszukommen als aus einer Ehe mit Kindern.

Ja, und zum Schluss seiner Ausführungen macht der Autor des Textes deutlich, dass solche Programme für zukünftige Ehepartner wirklich eine große Wirkung haben. Davon zeugt, dass nur halb so viele Partner, die an bestimmten Partnerschaftskursen teilgenommen haben, sich scheiden lassen.

Und, ich stimme mit dem Autor des Textes zu, weil meiner Meinung nach diese steigende Scheidungsrate heutzutage eine Globaltendenz ist. Deswegen muss man Lösungen für dieses Problem suchen.

EGZAMINUJĄCY:

O.K. gut Katarzyna. In dem Text erfahren wir, dass vier von zehn Ehen in Deutschland geschieden werden. In anderen Ländern, wie die Statistik zeigt, ist die Scheidungsrate noch höher. Wie beurteilen Sie die Situation in ihrem Land, in Polen?

UCZEŃ:

Also, die genaue Zahl in Polen kenne ich nicht, aber ich vermute, dass diese Scheidungsrate auch ziemlich hoch ist und die ganze Zeit diese Scheidungsrate steigt.

Meiner Meinung nach ist das ein Problem für die polnische Gesellschaft. Man kann sagen, dass es in Polen eine Krise der Familie gibt.

Ach, vielleicht, hm...

EGZAMINUJĄCY:

Ja, Ursachen dafür?

UCZEŃ:

Ursachen, ja. Also die Einstellung der jungen Leute zur Ehe und zur Familie hat sich sehr stark geändert. Die wichtigsten Sachen im Leben sind heutzutage ein bisschen anders als z.B. vor 50 Jahren. Die Karriere und die Ausbildung sind heute wichtiger, deswegen gibt es weniger Ehepaaren und die Ursache für die steigende Scheidungsrate ist auch, dass die Leute heutzutage weniger miteinander reden. Also, sie machen sich keine Mühe die Konflikte zu vermeiden. Sie sagen, sie haben zu viele Probleme, um noch andere Probleme zu lösen, z.B. ich meine diese Probleme, die es in der Ehe gibt.

EGZAMINUJĄCY:

Katarzyna, im Text wird gesagt „Ein Viertel aller geschiedenen Frauen in Utah ist jünger als 20 Jahre. Die meisten haben bereits ein Baby, aber kein festes Einkommen.“ So weit der Text. Meine Frage: Wovon zeugen Ihrer Meinung nach diese Tatsachen?

UCZEŃ:

Diese Tatsachen können davon zeugen, dass die amerikanischen Jugendlichen nicht gesundes Verhältnis zur Ehe haben, das heißt sie sind ein bisschen leichtsinnig und glauben, dass zum Beispiel die erste Liebe die letzte ist und dass man sofort jetzt heiraten sollte. Also, vielleicht deswegen scheiden sie sich nach ein paar Jahren lassen, weil sie einsehen, dass dieser Partner nicht der für das ganze Leben ist.

EGZAMINUJĄCY:

Was erwarten Sie von Ihrem künftigen Lebenspartner?

UCZEŃ:

Was ich erwarte, hm...

Vor allem, dass mein Partner mir die Unterstützung gibt, d.h. dass er mich nie im Stich lässt.

Ich erwarte auch, dass er mit mir Kompromisse schließen kann, das heißt, ... das heißt ... ich

bin ein Widder, ich habe einen ziemlich... hm, o Gott, wie heißt das? Also, ich muss meinen Willen durchsetzen und ich erwarte, dass mein Partner nicht den gleichen Charakter hat, sonst gibt es bestimmt viele Konflikte.

EGZAMINUJĄCY:

Gut, also wählen Sie Ihren Partner nach dem Sternkreis?

UCZEŃ:

Vielleicht ist das nicht das Hauptkriterium, aber vielleicht...

EGZAMINUJĄCY:

Aber um das deutlich zu machen, dass man unbedingt Kompromisse machen muss, damit die Familie funktioniert. Interessant ist ja auch, was die einzelnen Bundesstaaten dort machen, um ihre Ehekrise zu vermeiden. Das sind ja solche Sachen dabei, dass man eben das lernen kann und in dieser Hinsicht wäre dann auch vielleicht Gespräch über Kompromissbereitschaft, wie man so etwas lernen kann, eine wichtige Sache.

Noch etwas, was Sie von Ihrem künftigen Lebenspartner erwarten, oder nur das?

UCZEŃ:

Also das ist, das, was ich schon gesagt habe, ist am wichtigsten für mich. Aber wichtig ist auch, dass mein Partner z.B. immer die Wahrheit sagt, dass es keine Situationen gibt, dass z.B. ich von einer anderen Person erfahre, dass mein Partner etwas macht, wovon ich nicht weiß. Ja, die Wahrheit, das ist wichtig.

EGZAMINUJĄCY:

Wahrheit, Treue, ja, haben Sie schon gesagt, Kompromissbereitschaft.

UCZEŃ:

Ja, und auch, ich erwarte, dass er ähnliche Interessen hat, dass wir, dass wir wie Freunde sind, d.h. dass wir, also, ich kann mir nicht vorstellen, dass z.B. wir nach zwei Jahren nur schweigen können. Wir müssen gemeinsame Themen zu Gesprächen haben.

EGZAMINUJĄCY:

Sie haben den Begriff Freundschaft, Freunde eingebracht ins Gespräch. Wäre es auch für eine Ehe noch etwas anderes wichtig, was wir im Deutschen als Liebe bezeichnen?

UCZEŃ:

Na ja, Freundschaft ist nicht das gleiche, was Liebe, aber meiner Meinung nach, wenn, wenn zwei Personen sehr gute Freunde ist, dann kann es dazu kommen, dass sie nach einiger bestimmter Zeit feststellen, das ist vielleicht Liebe.

EGZAMINUJĄCY:

Aha, interessant.

Was würden Sie vom Fach Heiraten erwarten, falls es in Ihrer Schule gäbe?

UCZEŃ:

Ja, also, ich würde erwarten, dass ich in diesem Schulfach vor allem Kompromissbereitschaft lernen werde, würde und sonst, ich würde gerne erfahren, wo man Hilfe suchen könnte, in Polen, falls man diese Hilfe braucht.

EGZAMINUJĄCY:

Was wäre noch wichtig Ihrer Meinung nach, was Sie lernen könnten oder sollten?

UCZEŃ:

Hm... Wie man sich die Pflichten teilen sollte, wenn es die Kinder gibt, das heißt, na ja, ... am Anfang der Ehe kann man nicht feststellen, ob die beiden Eltern an der Kindererziehung teilnehmen, weil man nicht weiß, ob die beiden arbeiten werden oder nicht. Aber es ist wichtig, dass man lernt, wie man das Kind so erzieht, dass dem Kind Kontakte mit den beiden Eltern nicht fehlen, also dass die beiden Elternteile gleich engagiert sind.

EGZAMINUJĄCY:

Gut, danke Katarzyna. Damit können wir die Prüfung beenden.

OCENA ZAPREZENTOWANEGO EGZAMINU:

		max. liczba pkt do uzy- skania	liczba pkt uzyskana przez ucznia	
A. Prezentacja tekstu	Usytuowanie tekstu	1	1	Pełne usytuowanie tekstu. Komentarz: <i>Wprawdzie uczeń nie odniósł się do materiału ikonograficznego, podał jednak wszystkie pozostałe elementy wymagane w tym kryterium.</i>
	Przedstawienie treści i struktury tekstu	6	5	Pełna zgodność z tematem. Prawidłowe określenie głównej myśli tekstu. Wskazanie związków logicznych między częściami tekstu. Konstrukcja wypowiedzi logiczna i konsekwentna. Treść sformułowana własnymi słowami. Komentarz: <i>w wypowiedzi brak odniesienia do statystyki (pominięcie) minus 1 punkt.</i>
	Podsumowanie prezentacji	1	1	Prawidłowe podsumowanie prezentacji, zawierające własną opinię na temat treści tekstu.
B	Rozmowa na podstawie tekstu	6	5	Zdający udziela pełnych odpowiedzi na pytania. Bez trudności bierze udział w rozmowie Wypowiedź płynna, <u>argumentacja poprawna, niekiedy jednak jednostronna.</u> Zdający wykazuje się umiejętnością obrony własnego stanowiska. Dopuszczalne drobne uchybienia w sposobie argumentacji. Komentarz: <i>Zakłócenia w płynności wypowiedzi oraz jednostronna argumentacja.</i>
	Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	6	5	Wypowiedź poprawna, zgodna z normami języka mówionego, bogate słownictwo i struktury gramatyczne, nieliczne błędy językowe nie zakłócające komunikacji, wymowa i intonacja zbliżona do wymowy i intonacji rodzimego użytkownika języka.
	Razem	20	17	= 85% → Egzamin ustny zdany pozytywnie

▣ PRZYKŁADOWY EGZAMIN USTNY 2³

EGZAMINUJĄCY:

So, Wojtek, ich begrüße Sie zur Abiturprüfung.

Sind Sie mit dem Text zurechtgekommen?

Sie werden zuerst den Text wiedergeben und die Hauptgedanken des Textes präsentieren. Bitte schön.

UCZEŃ:

Also der Text unter dem Titel „Natur erleben ohne Abfall“ stammt aus der Zeitung Pro Natur, in Frankfurt am Main ausgegeben.

Der Text befasst sich mit dem Thema Umweltschutz und erzählt, wie jeder Mensch daran teilnehmen kann.

Der Text ist in zwei Teilen geteilt.

Die ersten sind Tipps, wie man weniger Abfall produzieren kann.

Der erste Tipp ist, dass man schon beim Einkaufen denken soll, was man kauft, damit weniger Verpackungen weggeworfen sind.

Der zweite Tipp, dass man Mehrwegflaschen benutzt, weil sie besser für die Umwelt sind.

Ein nächster Tipp, dass man Akkus statt Batterien benutzt, weil sie nicht weggeworfen werden sind, sondern aufgeladen werden.

Ein weiterer Tipp ist, wenn man zum Beispiel irgendwo wandern geht, dass man die Abfälle mitnimmt und sie nicht hinterlässt. Und die Abfälle kann man nach Hause mitnehmen und dort sortieren, oder in Wertstoffhöfe abgeben, zum Beispiel in der Allgäuregion sind 38 solche Wertstoffhöfe zu finden.

Ein weiterer Tipp sind, ist, dass man Konservdosen und Folienverpackungen vermeidet, beim Einkaufen.

Weiter kann man lesen, dass man Brot in speziellen Behälter bewahrt und nicht in Folienverpackungen, weil sie, die Folien wieder weggeworfen werden.

Und der letzte Tipp ist, dass man regionale Produkte kauft, weil man dabei die Wirtschaft hilft und beim Abbau der Ferntransporte, die für die Umwelt schädlich sind, hilft.

Der zweite Teil, der Text erzählt, wie man die Umwelt schützen kann, zum Beispiel ist das sehr wichtig beim Wandern, oder, wie es früher gesagt wurde, wenn man ein Wanderer oder ein Tourist ist, das Müll immer mitnehmen, weil es sehr offen, oft als ein Futterplatz von Waldtieren registriert wird und das ist sehr schädlich für die Umwelt. Vor allem soll man Getränkedosen mitnehmen, weil, wie es im Text steht, 300 Millionen Kleintiere jedes Jahr in Getränkedosen ums Leben kommen.

Es ist hier auch ein ästhetischer Gedanke: Abfälle stören, oder sogar zerstören die Schönheit der Natur.

Und der letzte Gedanke des Textes ist, dass sehr viel von den Abfällen sehr wertvoll ist und kann wiederverwendet sein und wenn man die Abfälle in einen Korb im Wald wegwirft, dann gehen sie verloren.

Der Text hat mir nicht so gut gefallen, weil ich mich nicht sehr für Natur und Umwelt interessiere, aber ich weiß, dass es sehr wichtig ist, die Umwelt zu schützen.

EGZAMINUJĄCY:

Und würden Sie die Tipps, die hier gegeben werden, würden Sie akzeptieren?

UCZEŃ:

Ja, ich werde akzeptieren, aber in Polen es ist ein bisschen schwer, weil noch nicht die Sortierungswirtschaft entwickelt ist...

EGZAMINUJĄCY:

Aha, daraus ergibt sich meine erste konkrete Frage zum Text. Im Text werden 8 Hinweise zur Abfallvermeidung gegeben. Lassen sich Ihrer Meinung nach alle diese Tipps in der polni-

³ Zapis rozmowy na podstawie nagrań CKE.

schen Wirklichkeit realisieren? Wenn ja, warum? Wenn nein, dass haben Sie schon gesagt- eigentlich nicht, warum nicht?

UCZEŃ:

Ja, manche schon, zum Beispiel beim Entsorgung beim Einkaufen man kann darüber denken, was man kauft und die überflüssige Verpackungen zu vermeiden.

Akkus statt Batterien ist auch in Polen zu machen. Mehrwegflaschen ist es schon ein Problem, weil es nicht so einfach ist, Getränke in solchen Flaschen in Polen zu kaufen.

Ja, das nächste Problem, glaube ich, ist dass das Sortieren des Mülls, meine ich, nicht so entwickelt ist wie in Deutschland.

EGZAMINUJĄCY:

Was haben Sie zum Punkt 4?

UCZEŃ:

Zum Punkt 4? Das kann man auch machen, weil jeder kann zum Beispiel einen Handtuch noch mal benutzen, nicht vielleicht waschen.

EGZAMINUJĄCY:

Und der Punkt 6 wäre für mich auch ganz interessant, weil in Polen doch teilweise noch mehr frisch produzierte Lebensmittel zu bekommen sind als in Deutschland.

UCZEŃ:

Ja, das ist sehr einfach. Man kann in Polen sogar, obwohl in Geschäften frische Obst und Gemüse kaufen als auch in Märkten. Das kann jeder machen.

EGZAMINUJĄCY:

Gut, also, wenn sie jetzt die Antwort auf meine Frage summieren würden, sind von diesen die meisten realisierbar in Polen, oder nicht?

UCZEŃ:

Die meisten sind zu realisieren.

EGZAMINUJĄCY:

Was trägt, Ihrer Meinung nach, dazu bei, dass der Müllberg ständig wächst?

UCZEŃ:

Hm, vor allem die Entwicklung der Menschheit, der Zivilisation und der Technologien. Damit verbindet sich, dass immer mehr Abfälle produziert werden. Auch die Steigerung der Population auf der Erde. Was noch? Vielleicht, dass die Menschen nicht auf die Umwelt aufpassen und denken darüber nicht.

EGZAMINUJĄCY:

Also, Sensibilität nicht entwickelt. Der Mensch zerstört die Natur also oft sinnlos.

Geben Sie mal aus Ihrem Erfahrungs- und Lebensbereich Beispiele für solche sinnlose Zerstörung!

UCZEŃ:

Zum Beispiel das Wegwerfen von kleinen Abfällen, wie Flaschen oder Getränkdosen in einem Park oder...

EGZAMINUJĄCY:

Ja, das wäre noch eine kleinere Sache. Aber wenn man durch Parks geht, sieht man noch andere wirklich sinnlose Zerstörung, dass einem praktisch das Herz bluten lässt, wenn man das sieht.

UCZEŃ:

Zum Beispiel wenn die Leute die Natur so zerstören, wenn sie zum Beispiel Bäume...

EGZAMINUJĄCY:

Das hatte ich eigentlich auf dem Sinn. Man sieht das ein Baum frisch gepflanzt worden ist, es kostet viel Geld so einen Baum dorthin zu bringen und dann...

UCZEŃ:

Besonders die Jugendlichen machen so was. Ich weiß nicht warum, ich verstehe sie nicht, aber manche machen das zu..., für Spaß oder ...

EGZAMINUJĄCY:

Sie haben am Anfang unseres Prüfungsgesprächs hier gesagt, dass Sie sich nicht so sehr für die Umwelt interessieren, aber eigentlich zeigen Sie mit Ihrer Aussage, dass Sie dort ein Engagement haben.

UCZEŃ:

Na ja, vielleicht ...

EGZAMINUJĄCY:

Wie kann man das umweltfreundliche Verhalten des Menschen der Natur gegenüber verhindern oder bestärken?

UCZEŃ:

Ich weiß nicht, wie man es verhindern kann, aber bestärken kann man es mit Werbespots im Fernsehen oder, ... oder, ...

EGZAMINUJĄCY:

Ja, die Werbespots im Fernsehen wären eine Möglichkeit. Was noch?

UCZEŃ:

Ja, im Radio, in Zeitschriften... Wenn man unterrichtet darüber in der Schule ...

EGZAMINUJĄCY:

Ich glaube, das wäre auch eine wichtige Sache, denn ob jeder Zeitung liest, von den Jugendlichen vor allem, weiß man nicht. Haben Sie noch eine Idee?

UCZEŃ:

Vielleicht, so einmal in der Woche, oder vielleicht nicht so oft, einmal im Monat eine Party im Park machen.

EGZAMINUJĄCY:

Das ist eine tolle Idee, das gefällt mir

UCZEŃ:

Nicht eine normale Party, sondern Party, wo man über Umweltschutz spricht.

EGZAMINUJĄCY:

Aha, aha. Und so sind wir bei dem letzten Gedanken, den ich von Ihnen haben wollte. Sie haben ganz richtig gesagt, man sollte mehr in der Schule darüber reden. Könnten Sie noch ein anderes Beispiel nennen, wie wir eben gerade Kinder für den Umweltschutz sensibilisieren können?

UCZEŃ:

Zum Beispiel, vielleicht Zeichentrickfilms, mit den berühmten Figuren, die über Umweltschutz sprechen. Das würde, glaube ich, die Kinder interessieren.

EGZAMINUJĄCY:

Sehr schön. So haben wir einige Ideen und können damit unser Prüfungsgespräch abschließen.

OCENA ZAPREZENTOWANEGO EGZAMINU:

		MAX. LICZBA PKT DO UZYSKANIA	LICZBA PKT UZYSKANA PRZEZ UCZNIĄ	
A. Prezentacja tekstu	Usytuowanie tekstu	1	1	Pełne usytuowanie tekstu.
	Przedstawienie treści i struktury tekstu	6	5	Pełna zgodność z tematem. Prawidłowe określenie głównej myśli tekstu. Wskazanie związków logicznych między częściami tekstu. Konstrukcja wypowiedzi logiczna i konsekwentna. Treść sformułowana własnymi słowami. Komentarz: w wypowiedzi uczeń pominął informacje zawarte w punkcie 4.
	Podsumowanie prezentacji	1	1	Prawidłowe podsumowanie prezentacji zawierające własną opinię na temat treści tekstu. Komentarz: Podsumowanie bardzo lakoniczne.
B	Rozmowa na podstawie tekstu	6	3	Zdający bierze udział w rozmowie, niekiedy potrzebuje pomocy egzaminatora, nie zawsze potrafi podtrzymać rozmowę, na niektóre pytania ogranicza się do krótkich odpowiedzi. <i>Wypowiedź w miarę płynna.</i> Argumentacja w zasadzie poprawna, niekiedy jednak jednostronna i słaba.
	Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	6	4	Wypowiedź poprawna, zgodna z normami języka mówionego, adekwatne do tematu słownictwo, dość liczne błędy językowe, <i>wymowa i intonacja nie zawsze poprawne</i> , jednak nie zakłócające komunikacji.
	Razem	20	14	= 70% → Egzamin ustny zdany pozytywnie

6 JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO EGZAMINU USTNEGO

Zapoznaj się ze strukturą egzaminu i porozmawiaj ze swoim nauczycielem, jeśli masz jakieś wątpliwości co do jego przebiegu.

Przeczytaj dokładnie kryteria oceniania egzaminu i zastanów się, co dokładnie znaczą poszczególne zapisy.

Np.

usytuowanie tekstu

liczne zapożyczenia z tekstu

= podanie autora tekstu, daty publikacji, źródła...

= uczeń cytuje sformułowania z tekstu, nie posługuje się synonimami, powtarza wciąż te same wyrażenia lub/i struktury zdaniowe

PRZEBIEG EGZAMINU:

1 CZĘŚĆ 1. PREZENTACJA TEKSTU

PRZYGOTOWANIE – CZAS 15 MINUT

1. przeczytanie i analiza tekstu
2. notatki
3. przygotowanie do rozmowy

KROK 1. Analiza tekstu

---

1. Sprawdź czy tekst ma autora, datę wydania, podane źródło. To będą twoje pierwsze informacje przy prezentacji tekstu.
2. Przeczytaj tekst. Czytając zaznaczaj miejsca, w których znajdują się odpowiedzi na pytania: kto? co? gdzie? kiedy? jak dlaczego (np. na marginesie).
3. Podkreśl słowa-klucze.

KROK 2. Notatki do tekstu

---

1. Wypisz odpowiedzi na powyższe pytania

kto?
co?
gdzie?
kiedy?
jak?
dlaczego?

Nie pisz całymi zdaniami – zaoszczędzisz czas!

Aby uniknąć powtórzeń (patrz kryteria oceny), zapisuj od razu znane ci synonimy.

Np: der Partner, der Ehemann, der Gatte...

der Unterricht, die Stunde, das Programm...

sagt, erzählt, erörtert, informiert...

Nie pisz rzeczy oczywistych, których sformułowanie przyjdzie ci z łatwością.

2. Przygotuj miniplan swojej wypowiedzi:

- a. zdanie wprowadzające,
- b. główna myśl tekstu/główny problem,
- c. pozostałe problemy lub kolejność wydarzeń,
- d. zdanie zamykające prezentację tekstu.

3. Sformułuj notatkę dotyczącą własnej opinii do problemu poruszanego w tekście.

Jeśli nie masz własnych doświadczeń związanych z tematyką tekstu, możesz wyrazić swoją opinię korzystając z następujących zwrotów:

Das Problem finde ich interessant / wichtig / unwichtig, aber ich habe es nicht erlebt. Dieses Problem ist mir nicht bekannt. Ich habe darüber zum ersten Mal gelesen.

Es ist ein heikles Thema.

Von einem ähnlichen Problem habe ich auch (nicht) gehört / gelesen.

Możesz także posłużyć się opinią ogólnie znaną lub podać przykład:

In meiner Heimat / in meinem Land / in Europa gibt es so was nicht.

Es ist allgemein bekannt, dass...

Man soll das Thema nicht tabuisieren...

Na tę część egzaminu masz największy wpływ. Jego forma zależy tylko od ciebie. Postaraj się zaprezentować tekst ściśle według wskazówek, aby nie stracić cennych punktów.

KROK 3. Przygotowanie do rozmowy

1. Poświęć 2–3 minuty na burzę mózgu dotyczącą tematu poruszonego w tekście.
2. Wypisz słowa, zwroty, pojęcia, hasła jakie przychodzą ci do głowy w związku z poruszonym problemem.

Napisz jak najwięcej przychodzących ci do głowy haseł. Uporządkuj je np. stosując asocjogram lub mind map.

W trakcie rozmowy z egzaminującym zebrane przez siebie hasła pomogą ci na szybsze formułowanie odpowiedzi i masz szansę, że wśród twoich haseł znajdą się te potrzebne ci do rozmowy.

2 CZĘŚĆ 2.

Egzamin – czas 15 minut

1. prezentacja tekstu
2. rozmowa

Ad 1.

! Zaczynaj od umiejscowienia tekstu.

Przedstaw krótko i zwięźle jego treść.

Zakończ prezentację własną opinią na dany temat.

Daj wyraźny sygnał komisji, że prezentacja jest zakończona.

Ad 2.

! Wsłuchuj się w pytania egzaminującego. w pytaniu może być zawarta część odpowiedzi.

Nie odpowiadaj na pytania tylko tak lub nie. Twoja odpowiedź powinna być dialogiem z egzaminującym, powinna zawierać elementy (impulsy) rozwijające rozmowę.

Nie musisz zgadzać się z egzaminującym.

Pamiętaj:

Masz prawo zapytać, jeśli czegoś nie rozumiesz. Możesz poprosić o powtórzenie pytania. Możesz dopytać o nieznaną ci słowo.

Jeśli nie będziesz nadużywać tych pytań, nie będą one miały wpływu na ocenę.

Co pozwoli ci osiągnąć sukces:

- Trzymaj się formy wypowiedzi.
- Mów na temat (prezentując tekst mów o jego treści, a dopiero w podsumowaniu powiedz, co wiesz na dany temat).
- Stosuj różne konstrukcje zdaniowe.
- Unikaj powtórzeń.
- Dbaj o poprawną wymowę i intonację.

! → Nie zapomnij o powitaniu, podziękowaniu i pożegnaniu.

→ Usiądź wygodnie i elegancko.

→ Utrzymuj kontakt wzrokowy z egzaminującymi.

→ Korzystaj z notatek, ale ich nie czytaj.

→ Pamiętaj o mowie ciała.

→ Nie mów czego nie wiesz.

▶ EGZAMIN PISEMNY

1 JAK JEST ZBUDOWANY ZESTAW EGZAMINACYJNY

Zestaw egzaminacyjny składa się z dwóch arkuszy.

Arkusz I	A. Rozumienie ze słuchu	Zadania do 2–3 tekstów różniących się formą i tematyką.
	B. Wypowiedź pisemna	Wypowiedź pisemna nawiązująca tematycznie do jednego z wysłuchanych tekstów <ul style="list-style-type: none"> • musi zawierać podane w poleceniu aspekty, • powinna być utrzymana we wskazanej formie. Limit słów: 150–200
Przerwa około 20 minut		
Arkusz II	B. Rozumienie tekstu czytanego	2–3 teksty wraz z zadaniami. Teksty różnią się formą, tematyką i stylem.
	B. Wypowiedź pisemna	Wypowiedź pisemna nawiązująca tematycznie do jednego z przeczytanych tekstów. Wypowiedź powinna być utrzymana we wskazanej formie. Limit słów: 300–400
Wszystkie polecenia w obu arkuszach są sformułowane w języku niemieckim		

Zapoznaj się bardzo dokładnie z podanymi kryteriami. Pozwoli ci to lepiej się przygotować do egzaminu. Unikniesz w ten sposób niepotrzebnych stresów i będziesz sam mógł lepiej zaplanować i ocenić swoje przygotowanie.

2 JAK JEST OCENIANY EGZAMIN PISEMNY

▶ PUNKTACJA I KRYTERIA OCENIANIA EGZAMINU PISEMNEGO

ARKUSZ I

Rozumienie ze słuchu

Punktacja: **1 punkt** za każdy element poszczególnych zadań – **razem 20 punktów**.

Wypowiedź pisemna (20 punktów)

- W Arkuszu I piszesz jeden tekst sterowany we wskazanej w poleceniu formie:
  - list formalny,
  - sprawozdanie,
  - opinia.
- Polecenie do wypowiedzi pisemnej zawiera co najmniej 3 aspekty, które powinieneś uwzględnić w swojej pracy.
- Wypowiedź pisemna powinna liczyć 150–200 słów.

Uwaga:

- Praca w całości niezgodna z tematem lub nieczytelna nie podlega ocenie.
- Jeżeli praca liczy mniej niż 75% wymaganego limitu słów (112 słów), nie przyznaje się punktów za poziom jakości języka.
- W punktacji wypowiedzi uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysgrafię i dysortografię abiturienta (pomija się podkryterium dotyczące błędów ortograficznych). Jeżeli praca nie spełnia wymogów określonych przez dane kryterium, przyznaje się 0 punktów.

Jak się zapewne zorientujesz z poniższej tabelki, prace oceniane są w trzech przedziałach punktowych (A, B, C), w trzech kategoriach: poziom merytoryczny, poziom kompozycji i poziom jakości języka.
Zapoznaj się dokładnie z poniższymi kryteriami, bowiem uświadomią ci, za co otrzymujesz punkty i co jest ważne w twojej pracy.
Podkryteria zapisane kursywą, są drugorzędne i mają dwukrotnie mniejszą wagę niż podkryteria główne.

▣ KRYTERIA WYPOWIEDZI PISEMNEJ W ARKUSZU I i II

Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej znajdziesz w Informatorze maturalnym dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem niemieckim na stronach 29 do 33.

Informator lub tylko potrzebne ci kryteria możesz ściągnąć ze strony internetowej www.cke.edu.pl, link informatory, pozycja 31.

ARKUSZ II

Rozumienie tekstu czytanego

Punktacja: **0,5–3 pkt** za każde zadanie – **razem 30 punktów**.

Wypowiedź pisemna (30 pkt)

- W Arkuszu II dokonujesz wyboru jednego z dwóch podanych w poleceniu tematów nawiązujących do tematyki tekstów zastosowanych do sprawdzenia umiejętności rozumienia tekstu czytanego.
- Wypowiedź powinna liczyć od 300 do 400 słów.
- Formy wypowiedzi pisemnej to:
  - rozprawka,
  - recenzja,
  - opowiadanie.

Uwaga:

- Praca w całości niezgodna z tematem lub nieczytelna nie podlega ocenie.
- Jeżeli praca liczy mniej niż 75% wymaganego limitu słów (225 słów), nie przyznaje się punktów za poziom jakości języka.
- W punktacji wypowiedzi uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysgrafię i dysortografię abiturienta (pomija się podkryterium dotyczące błędów ortograficznych). Jeżeli praca nie spełnia wymogów określonych przez dane kryterium, przyznaje się 0 punktów.

Zapoznaj się z kryteriami oceny poszczególnych form wypowiedzi pisemnej. Również tutaj zachowane są przedziały punktowe: A, B, C. Praca oceniana jest za poziom merytoryczny, poziom kompozycji, poziom jakości języka (bogactwo językowe i poprawność językowa). **Poziom kompozycji i poziom jakości języka ma wspólne kryteria dla rozprawki, recenzji i opowiadania.**

3 PRZYKŁADOWY TEKST DO ROZUMIENIA ZE SŁUCHU

— ARKUSZ I — WRAZ Z MODELAMI ODPOWIEDZI

KÜNSTLER ODER VANDALE?

Journalistin: Man sagt zwar, Kunst komme von „Können“, aber heutzutage sind auch auf diesem Gebiet die Grenzen fließend. Früher jedenfalls hatte man für einen solchen Künstler, den ich Ihnen jetzt vorstellen möchte, ein altes deutsches Sprichwort parat, das da lautet: „Narrenhände beschmieren Tisch und Wände“. Aber bilden Sie sich selbst Ihr Urteil nach dem folgenden Beitrag über den „Bananenkünstler“ von Köln:

Thomas Baumgärtl: Gelb, erst wird gelb gesprüht, richtig schön satt drauf, damit das richtig schön wird. Jetzt kommt das Schwarz drüber. Es ist natürlich in der Dunkelheit und bei der Nacht-und-Nebel-Aktion hier wenig zu sehen. Ich sprüh lieber tags, aber manchmal geht es nicht anders. Sattes Schwarz hier, richtig fett draufgeknallt. Gut, ja, guck dir das an! Und jetzt... Spannung – das ist sie!

J: Und wieder ist Köln um eine Banane reicher. Der „Bananensprayer“ alias Thomas Baumgärtl hat zugeschlagen oder besser draufgehalten mit seinem Werkzeug, der allzeit zur Kunst bereiten Spraydose. Seit 1986 verziert er mit seinem Graffitisymbol jeden Ort, an dem Kunst ausgestellt wird: Galerien, Museen und Ausstellungshallen. Kahle Flächen auf vernachlässigten Häuserwänden werden mit zusätzlichen Sprüchen versehen: „Gibt es ein Leben nach der Banane?“ oder „Wer die Banane nicht ehrt, ist der Galerie nicht wert.“ Zuerst wurden nur die zahlreichen Kunstorte Kölns bananisiert. Dann folgten andere deutsche Großstädte, auch Hamburg, Stuttgart und München sollten in den Genuss der farbenprächtigen Frucht kommen. Die letzte Tat des Kölner Bananenfetischisten war die Umgestaltung eines Kunstwerks von Wolf Vostell, ein in Beton gegossenes Auto, das auf einer Kölner Kreuzung bislang schmutziggrau vor sich hin ruhte. Nun lassen Hunderte der krummen Dinger das Betonauto in prächtigstem Bananengelb erstrahlen. Kunst ist halt schwer zu definieren, wenn nicht gar unmöglich.

T.B.: Erstmal ist es so ein Schildbürgerstreich, dass man in der Kunst auch noch was machen kann, was sonst leider nicht direkt erlaubt ist, was sich sonst keiner so traut und so. Da macht irgendjemand was ungefragt, und obwohl die Polizei überall rumfährt, kriegt er es dennoch hin.

So was ist doch eigentlich der Reiz an der Sache, das, was am meisten Spaß an der Sache für mich hat, klar, `ne? Es gehört einfach mit zur Kunst dazu, und es gehört eben auch ein Stück Provokation dazu, nicht nur Dekoration.

J: Wie gesagt, Kunst lässt sich nur schwer definieren und über Gewalt lässt sich bekanntlich streiten. Hoffähig und allgemein verbreitet wurden Graffitibilder und –sprüche spätestens durch den Fall der Berliner Mauer. Zwar oft unkenntlich zerbröselte, aber doch vorhanden, fanden sie in Gestalt von Mauerbrocken Tausende von Souvenirsammlern. Thomas Baumgärtl ist aber kein einfacher Immer-und-überall-Sprayer.

Street Art, die Kunst der Straße, auf der Straße und mit der Straße. Verständlich natürlich nur für Eingeweihte, aber das ist bei den meisten Bildern in Galerien und Museen auch nicht anders. Bei den Kölner Galeristen ruft die Verschönerung mit dem gelben Ding sehr unterschiedliche Reaktionen hervor.

Galerist I: Ich find` s bescheuert. Ich versteh es überhaupt nicht, also man muss das ja auch nicht verstehen. Aber was ich nicht verstehe ist, dass dieser Mensch das einfach nicht respektiert, dass man die nicht haben möchte. Dass man die aufgedrückt bekommt sozusagen, finde ich irgendwie autoritär.

Galerist II: Ich fühle mich mal geehrt. Sie war einmal eine Seltenheit. Aber jetzt hängt die Banane an jedem Kulturinstitut bzw. jeder Galerie, und im Grunde genommen ist sie ein netter Begleiter geworden, Kulturbegleiter. Und sie war schon mal verschwunden bei mir. Sie wurde nämlich übertüncht, und nach 14 Tagen prangte sie wieder neu an der Außenwand, und da fühlte ich mich eigentlich wieder ganz normal und glücklich.

T.B.: Also, die alte habe ich abgekratzt, Sagen wir` s so, mittlerweile, ob hier jetzt irgendwo eine Banane hängt oder nicht hängt, ist mir ziemlich gleichgültig. Also, ich fühle mich da nicht ausgezeichnet, das ist nicht so, dass ich sage „Aha, jetzt hier, die Galerie hat` ne rote Schleife bekommen oder irgendeinen Ehrentitel“. Es ist einfach da und gut. Es ist für mich ein Spiel. Das wird halt hier in Köln gespielt.

Blickpunkt Europa Nr. 14/93

TEXT 2: Künstler oder Vandale?

Aufgabe 3 (3 Punkte)

Ergänzen Sie die Sätze nach dem gehörten Text.

Für jede richtige Ergänzung bekommen Sie 1 Punkt.

3.1. Mit seiner Kunst will Baumgärtl nicht nur dekorieren, sondern auch .....

3.2. Die Besitzer der Galerien in Köln reagieren auf Baumgärtls Kunst .....

3.3. Graffiti-Kunst verbreitete sich endgültig dank .....

Punkte	/3
--------	----

Aufgabe 4 (3 Punkte)

Beantworten Sie die folgenden Fragen.
Für jede richtige Antwort bekommen Sie 1 Punkt.

- 4.1. Wie nennt man mit einem Wort Gegenstände, die Thomas Baumgärtl mit seiner Kunst verschönerte?
- 4.2. Welche Tageszeit wählt Thomas für seine Tätigkeit am liebsten?
- 3.3. Wie lässt sich Kunst – der Journalistin zufolge – definieren?

Punkte	/3
--------	----

Aufgabe 5 (5 Punkte)

Entscheiden Sie: richtig oder falsch. Kreuzen Sie an.
Für jede richtige Lösung bekommen Sie 1 Punkt.

		R	F
5.1.	Das Sprichwort „Narrenhände beschmieren Tisch und Wände“ bezieht sich auf alle Künstler.		
5.2.	Thomas Baumgärtl hat „seine“ Bananen auf einer Kölner Kreuzung in Beton gegossen.		
5.3.	Beim Sprayen reizt ihn die Tatsache, dass er sich vor der Polizei verstecken muss.		
5.4.	Thomas nimmt auf die Meinung der anderen keine Rücksicht.		
5.5.	Er betrachtet seine Kunst als Spiel, das in Köln gespielt wird.		

Punkte	/5
--------	----

ÜBERTRAGEN SIE IHRE LÖSUNGEN DER AUFGABE 5
IN DEN ANTWORTBOGEN!

MODEL ODPOWIEDZI

Zadanie 3.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. Maksimum 3 punkty (3 x 1pkt.):

- 3.1. provozieren
- 3.2. unterschiedlich / verschieden
- 3.3. dem Fall der Berliner Mauer

Zadanie 4.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. Maksimum 3 punkty (3 x 1pkt.):

- 4.1. Kunstobjekte / Kunstorte
- 4.2. den Tag
- 4.3. nur schwer, wenn nicht gar unmöglich / sehr schwer / sie lässt sich kaum definieren

Zadanie 5.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się jeden punkt. Maksimum 5 punktów (5 x 1pkt):

5.1.	5.2.	5.3.	5.4.	5.5.
F	F	R	R	R

4 PRZYKŁADOWY TEKST DO ROZUMIENIA TEKSTU CZYTANEGO – ARKUSZ II WRAZ Z MODELAMI ODPOWIEDZI

TEXT 2: Das Handy und die Liebe

Aufgabe 9 (9 Punkte)

Lesen Sie den Text. Welche Formulierungen passen am besten? Wählen Sie sinngemäß und kreuzen Sie die Ergänzungen entsprechend an. Jeweils eine Ergänzung ist richtig.

Für jede richtige Lösung bekommen Sie 1 Punkt.

Das Handy und die Liebe sind in den letzten Jahren eine innige Verbindung eingegangen: Per Mobiltelefon bandeln die Liebenden miteinander an. Bei der Anbahnung von Beziehungen ist das Handy erste Wahl: Beim Kennenlernen (9.1) _____ zuerst nicht die Festnetz-, sondern die Handynummer (9.1) _____. Meist ruft man dann nicht gleich an, (9.2.) _____ schickt erst einmal eine Kurznachricht. Fantasielosen Flirten bietet das Internet (9.3.) _____ ein ganzes Arsenal mehr oder weniger origineller Sprüche an. Bei einem richtigen Anruf dagegen muss das Gespräch weitergeführt werden. Man hört das verlegene Räuspern, und die Aufregung ist nicht zu (9.4.) _____.

Vor allem für Jugendliche, die ihre Rolle im Umgang mit dem anderen Geschlecht erst erproben, ist das Handy so etwas wie ein (9.5.) _____ der eigenen Person, hat die Leverkusener Lehrerin Inge Nordendorf beobachtet. Ein Beliebtheitsbarometer, das man testhalber, oft sogar anonym, einsetzen kann. Eine Kurznachricht im Kasten, und schon wird`s warm ums Herz. Ist keine da, wird`s kalt.

„Früher war der Mensch in Beziehungen (9.6.) _____ materielle Sicherheit eingestellt. Heute will er Selbstbestätigung. Am wohlsten fühlt er sich, (9.7.) _____ er so gesehen wird, wie er sich selbst gern sieht“, erklärt Psychologe Norbert Christof. „Das Handy ist eine gute (9.8.) _____ für die Selbstinszenierung. Bei einem realen Treffen erhalten die Beteiligten viel mehr Informationen gleichzeitig. Hat man nur einen Kanal, fällt es leicht, sich zu idealisieren. Das steigert den Reiz. Leider halten die guten Eindrücke in der Realität mit all ihren Störungen nicht lange vor“, sagt auch die Psychologin Clase-Holzberg. Oft sind die geheimen Affären durch die Begrenzung der gemeinsamen Zeit belastet. Auch hier bringt das Handy Erleichterung: Durch die Möglichkeit schnell und unkompliziert in Kontakt zu (9.9) _____, entsteht bei den Geliebten die Illusion der größeren Nähe.

Maria Benning DIE ZEIT Nr. 11, 07. 03. 2002

- 9.1. A. wird ..... ausgetauscht
B. werden ..... ausgetauscht
C. werde..... ausgetauscht
D. waren ..... ausgetauscht

- 9.4. A. verhalten
B. verzögern
C. vertuschen
D. verderben

- 9.7. A. dass
B. weil
C. wenn
D. wann

- 9.2. A. sonst
B. aber
C. sondern
D. deshalb

- 9.5. A. Passstelle
B. Stellvertreter
C. Stellensucher
D. Stellmacher

- 9.8. A. Ausstellung
B. Bearbeitung
C. Aufführung
D. Bühne

- 9.3. A. darin
B. dahin
C. daran
D. dafür

- 9.6. A. auf
B. für
C. an
D. über

- 9.9. A. knüpfen
B. geraten
C. treten
D. setzen

MODEL ODPOWIEDZI

9.1.	9.2.	9.3.	9.4.	9.5.	9.6.	9.7.	9.8.	9.9.
A	C	D	C	B	A	C	D	C

5 PRZYKŁADOWE WYPOWIEDZI PISEMNE I ICH OCENA ARKUSZ I i II

Arkusz I

SCHRIFTLICHER AUSDRUCK

Aufgabe 6 (20 Punkte)

In Ihrer Stadt werden die Gebäude mit Graffiti verziert beziehungsweise verunziert. Mögen Sie Graffiti oder empören Sie die mit Sprayfarbe beschmierten Wände?

Schreiben Sie an eine Jugendzeitschrift Ihre Stellungnahme in der Sie Graffiti als ein

- künstlerisches und
- gesellschaftliches Problem betrachten.

Achten Sie auf die entsprechende Form Ihrer schriftlichen Aussage!

Wörterlimit 150-200.

Viele Leute haben ganz andere <u>Rücksicht an</u> Graffiti. Manche von Ihnen	jęz., jęz., ort.
betrachten sie als neue Form der Kunst, andere aber sehen hier die Tätigkeit	
der <u>Vandale</u> . Es ist sehr schwer zu sagen, was eigentlich <u>die</u> Graffiti ist. Kunst	jęz., jęz.
oder Vandalismus?	
<u>Aus künstlerischen Aspekt betrachtend</u> , können viele Graffiti als Kunstwerke	styl.(jęz. jęz.)
gelten! Sie sind bunt, haben <u>ein schönes</u> Gestalt, zeigen interessante <u>Idee</u> . <u>Aus</u>	jęz., jęz., jęz.
<u>anderen</u> Standpunkt nicht alle Graffiti <u>verdienen der</u> Namen der Kunst zu	jęz., jęz., jęz.,
bekommen. Ich meine diese Graffiti, die <u>beschmieren</u> die Wände mit <u>Schimpfwörter</u>	jęz., jęz.
oder <u>zerstören</u> die <u>Denkmale</u> , <u>verzieren</u> die Gebäude.	jęz., jęz., jęz.
Meiner Meinung nach sollen für Graffiti bestimmte Wände gebaut werden.	
Auf diese Weise kann man die Tätigkeit der <u>Vandale</u> begrenzen. <u>Der</u> Tatsache	(jęz.), jęz.
bleibt <u>es</u> , dass nicht alle vor allem ältere Menschen, diese neue Art von Kunst	jęz.
mögen und verstehen. Für <u>ihnen</u> Graffiti immer Vandalismus bedeuten <u>wird</u> .	jęz., jęz.
Stellen wir uns aber die Frage: Hat immer die Kunst allen Leute <u>gefählt</u> . Nein!	jęz.
Also wir <u>sollen</u> nicht <u>fördern</u> , dass dieses Mal auch jeder Mensch zufrieden üwird.	jęz., jęz., üjęz.
Ich meine, dass Graffiti <u>die</u> Kunst ist, durch die man viele, wichtige Dinge	jęz.
sagen kann. Vielleicht verändern mit der Zeit viele Menschen ihre Ansicht <u>zu</u>	jęz.
Graffitimode.	
	189 Wörter

OCENA PRACY (PORÓWNAJ Z KRYTERIAMI WYPOWIEDZI PISEMNEJ ARKUSZA I)

	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY		1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem 2. nie potrafi zachować ciągłości myślowej wypowiedzi, zachowuje pewną logikę w tekście	
7	7–6	5–4–3	2–1–0
POZIOM KOMPOZYCJI	4. stosuje właściwy układ graficzny 5. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. częściowo zachowuje określoną formę wypowiedzi 2. pomija wstęp lub zakończenie 3. zachowuje w miarę właściwe proporcje między częściami pracy	
6	6	5–4–3	2–1–0
POZIOM JAKOŚCI JĘZYKA	5. popełnia nieliczne błędy ortograficzne, niezmienniające znaczenia wyrazów 6. popełnia sporadyczne błędy interpunkcyjne	1. stosuje mało urozmaicone słownictwo z nielicznymi powtórzeniami, nie zawsze adekwatne do treści i formy 2. stosuje mało urozmaicone struktury składniowe 3. zachowuje poprawny styl z niewielkimi uchybieniami	4. popełnia liczne błędy gramatyczne i leksykalne (11–20%) $29 \text{ (błędów)} \times 100 / 189 \text{ (ilość słów)} = 15,34$
7	7–6	5–4–3	2–1–0
ZA PRACĘ UZYSKANO ŁĄCZNIE 13 PUNKTÓW.			

ARKUSZ II

SCHRIFTLICHER AUSDRUCK

Aufgabe 12 (30 Punkte)

Wählen Sie eine der zwei folgenden Aufgaben.

Achten Sie auf die entsprechende Form Ihrer schriftlichen Aussage.

Wörterlimit: 300-400.

- Hätte ich die SMS nicht bekommen, wäre das nie passiert.
Schreiben Sie den Anfang oder das Ende einer **Geschichte**.
- Die heutigen „Berufseinsteiger müssen einerseits mehr Initiative als früher ihre Eltern zeigen, andererseits haben sie aber viel mehr Chancen in ihrem Berufsleben. Nehmen Sie Stellung dazu und schreiben Sie eine **Erörterung**.

Die ganze Welt sieht ganz anders <u>heutzutage</u> als früher aus. „Tempora mutantur et nos, mutamur in illis“ (<u>Die Zeiten</u> ändern sich und wir ändern uns mit ihnen) – sagte ügriechischer Philosoph. <u>Ein schneller Fortschritt</u> , üEntwicklung	jęz., jęz., ü jęz., ü jęz.,
---	-----------------------------------

der Wissenschaft, der neuen Kommunikationsmitteln und ein gut organisiertes	
Industriennetz verursachen riesige Änderungen in unserem <u>Milieu</u> . Mit <u>der</u>	ort., jęz.
wirtschaftlichen Veränderungen <u>gehen zusammen</u> die Veränderungen der Ideologien,	jęz.
Auffassungen der Menschen zu vielen wesentlichen Ereignissen, Konflikten, Sachen.	
Auf andere Weise <u>behandeln</u> unsere Eltern die Arbeit als wir – <u>eine junge</u>	jęz., jęz.
Generation. Die <u>Arbeitsgeber</u> fordern mehr von uns als von unseren <u>Verfolger</u> ,	ort., jęz.
weil wir dank der Technik leistungsfähiger sind. Allerdings, bevor ich eine konkrete	
These aufstellen werde, muss ich alle <u>negative</u> und <u>positive</u> Argumente in Erwägung	jęz.(jęz.)
ziehen und dieses Thema ganz genau analysieren.	
Der Fortschritt in der Technik leistete einen Beitrag <u>zum</u> großen Mobilität der	jęz.
Gesellschaft. Es ist nicht mehr so schwierig, die Kontakte zu knüpfen, Einkäufe zu	
machen oder eine Bewerbung per E-mail zu senden. Mit Hilfe des Internets können	
wir für uns interessante Stellenanzeigen <u>abfinden</u> , nach Einzelheiten fragen, alle	jęz.,
<u>nötige</u> Informationen erfahren. Nach ein paar Minuten bekommen wir eine elektro-	(jęz.)
nische Nachricht oder SMS und alles scheint einfacher. Die Welt <u>kehrt</u> schneller.	ü, jęz.
Außerdem, nach dem Beitritt Polens zur <u>Europäische</u> Union, bewerben sich nicht	jęz.
nur junge Leute, aber auch ältere Leute um Arbeitsstellen im Ausland. Sprach-	jęz.
kenntnisse, <u>Grundfähigkeiten</u> reichen leider nicht aus, wenn wir eine gut <u>gelohnte</u> ,	jęz., jęz.
<u>ständige</u> Arbeit finden wollen. Wachsende Arbeitslosigkeit, Armut bereiten immer	jęz.
noch viele Probleme. Wir sind gezwungen, unsere Eigeninitiative zu entwickeln.	
Gewöhnlich schneiden am besten diese Bewerber ab, die ideenreich, energisch,	
verantwortungsbewusst, diszipliniert und kreativ sind und keine Familie oder Kinder	
haben. Für unsere Eltern hatte die Arbeit andere Bedeutung, sie <u>handeln</u> sie als <u>ihr</u>	jęz., jęz.
Pflicht. In <u>komunistischen</u> Ländern, wie zum Beispiel in Polen <u>bekamen alle</u>	ort., ort.
<u>Bürger einen Arbeitsplatz und nach acht neun Stunden gingen sie nach Hause.</u>	metyr.
Der Lebensstandard erhöhte <u>nicht</u> , aber es <u>scheinte</u> , dass fast alle zufrieden	ü jęz., jęz.
waren. Heutzutage ist der Arbeitsmarkt nicht stabil. Die Wirtschaft in einzelnen	
Ländern hängt von vielen Faktoren. Das sind zum Beispiel Ölpreise, der Markt der	ü jęz.
Vereinigten Staaten, Krieg im Irak <u>ob</u> die Situation der Europäischen Union. Das	jęz.
Niveau der Ausbildung erhöhte sich im Vergleich zu der Vergangenheit. Die Jugend	
muss ein Studium beenden, um <u>die</u> gute abwechslungsreiche Arbeit zu bekommen.	jęz.
Viele von uns beginnen mit einem Ferienjob z.B. auf den Messen, in den	
Hypermärkten aber die Aufstiegsmöglichkeiten sind nicht so beschränkt, wie zum	
Beispiel früher für die Frauen.	
Die heutigen Berufseinsteiger haben bestimmt <u>grössere</u> Möglichkeiten. Der Wahl	ort., jęz.
der Arbeit, <u>ihr Art</u> , die Höhe des Lohns sind nicht beschränkt. Gleichzeitig müssen	jęz.
wir viel Eigeninitiative zeigen und alle Probleme allein lösen.	
	434 Wörter

OCENA PRACY (PORÓWNAJ Z KRYTERIAMI WYPOWIEDZI PISEMNEJ ARKUSZA II)

	KRYTERIUM OCENY	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY	I. Treść rozumie wybrany temat	1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem	2. tworzy wypowiedź częściowo spójną, harmonijną, zachowuje pewną logikę w tekście 4. omawia temat, częściowo trafnie dobierając argumenty za i przeciw 5. uwzględnia część ważnych elementów w podsumowaniu i/lub podaje swoją opinię	3. nieudolnie formułuje tezę/antytezę lub nie formułuje jej
	PUNKTACJA 7	7–6	5–4–3	2–1–0
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM KOMPOZYCJI	II. Kompozycja	2. uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) 4. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy 5. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. częściowo zachowuje określoną formę wypowiedzi 4. wyodrębnia graficznie niektóre części pracy	3. nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy
	PUNKTACJA 7	7–6	5–4–3	2–1–0
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM JAKOŚCI JĘZYKA	III. Bogactwo	1. stosuje urozmaicone słownictwo i frazeologię na poziomie zaawansowanym	2. stosuje mało urozmaicone struktury składniowe na poziomie średniozaawansowanym 3. zachowuje poprawny styl z niewielkimi uchybieniami	
	PUNKTACJA 8	8–7–6	5–4–3	2–1–0
	IV. Poprawność językowa	2. popełnia nieliczne błędy ortograficzne, niezmiennające znaczenia wyrazów 3. popełnia sporadyczne błędy interpunkcyjne	1. popełnia dość liczne błędy gramatyczne i leksykalne, niezakłócające komunikacji lub zakłócające w nieznacznym stopniu komunikację 34x100 / 434 = 8%	
	PUNKTACJA 8	8–7–6	5–4–3	2–1–0
ZA PRACĘ UZYSKANO ŁĄCZNIE 20 PUNKTÓW.				

6 JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO EGZAMINU PISEMNEGO

Zapoznaj się ze strukturą egzaminu i porozmawiaj ze swoim nauczycielem, jeśli masz jakies wątpliwości co do jego przebiegu.

Przeczytaj dokładnie kryteria oceniania egzaminu i zastanów się, co dokładnie znaczą poszczególne zapisy.

Np.

rodzimy użytkownik języka = usłyszysz tekst mówiony przez Niemca z naturalną niemiecką intonacją i w normalnym tempie

Zapoznaj się z formami, jakie obowiązują w końcowych zadaniach w Arkuszach I i II.

Wszystkie polecenia napisane są w języku niemieckim.

ARKUSZ I

Część 1. Rozumienie ze słuchu

- Przejrzyj arkusz zgodnie z instrukcją na pierwszej stronie.
- Przeczytaj uważnie wszystkie polecenia.
- Będziesz słyszał każdy tekst dwa razy.
- Pierwsze słuchanie: staraj się zrozumieć tekst w miarę globalnie (całościowo): czego dotyczy, o co w nim chodzi, jaki porusza problem.
- Drugie słuchanie: koncentruj się na szczegółach, które są w zadaniach.
- Jeśli w trakcie słuchania chcesz np. wpisać słowo w luki – zapisz tylko początek słowa.
- W odpowiedziach na zadania (z wyjątkiem zadania schriftlicher Ausdruck) nie są wymagane całe zdania.
- Staraj się, oczywiście, pisać poprawnie ortograficznie i gramatycznie, jednak za błędy tego typu w tej części egzaminu nie tracisz punktów (o ile błędy te nie zakłócają rozumienia tego, co chcesz wyrazić).

ARKUSZ II

Część 1. Rozumienie tekstu czytanego

- Przejrzyj arkusz zgodnie z instrukcją na pierwszej stronie.
- Przeczytaj uważnie wszystkie polecenia.
- Czytając tekst podkreślaj najważniejsze informacje. Zaoszczędzisz w ten sposób czas na poszukiwanie danych informacji przy rozwiązywaniu zadań.
- W odpowiedziach na zadania (z wyjątkiem zadania schriftlicher Ausdruck) nie są wymagane całe zdania.
- Staraj się, oczywiście, pisać poprawnie ortograficznie i gramatycznie, jednak za błędy tego typu w tej części nie tracisz punktów (o ile błędy te nie zakłócają rozumienia tego, co chcesz wyrazić).

ARZKUSZ I I II

Część 2. Wypowiedź pisemna (schriftlicher Ausdruck)

Ostatnie zadanie w Arkuszu I i II to zadanie otwarte wymagające od ciebie wykazania się umiejętnością pisania krótszego i dłuższego tekstu zgodnie z określoną formą. Każda z tych form wymaga specyficznego języka i wymusza na piszącym wykazanie się ich znajomością.

Te zadania zajmą ci także najwięcej czasu.

Jeśli potrafisz przewidzieć, ile czasu zajmuje ci pisanie (lub przepisywanie) tekstu – zaplanuj pracę tak, aby nie pisać pracy w pośpiechu. Zaplanuj także czas na sprawdzenie pracy.

W sali egzaminacyjnej powinien być w widocznym miejscu wystawiony zegar, który pozwoli ci na planowanie czasu podczas samego egzaminu. Ale na wszelki wypadek weź ze sobą swój zegarek.

PLANOWANIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ

- Przeczytaj dokładnie temat wypowiedzi pisemnej. Przeanalizuj zawarte w nim formy gramatyczne. Czy zawarte jest w nim przypuszczenie, pytanie? Może to mieć wpływ na treść twojego tekstu.
- Przemyśl dobrze wybraną przez siebie formę.
- Przypomnij sobie:
  - czym charakteryzują się poszczególne części danej formy
  - jaki język (jakie środki stylistyczne, gramatyczne, leksykalne) charakteryzują daną formę
  - Przygotuj plan danej wypowiedzi.

WPROWADZENIE / WSTĘP	
ROZWINIĘCIE	
ZAKOŃCZENIE	

- Trzymaj się ściśle tematu. Za nieprzestrzeganie formy możesz stracić cennych 7 punktów.
  - Korzystaj ze wszystkich materiałów, które masz przed sobą.
  - Staraj się nie przekraczać określonej w zadaniu ilości słów.
  - Staraj się pisać wyraźnie. Błędnie napisane słowa czy zdania, z których chcesz zrezygnować, wyraźnie przekreśl, a wyrazy poprawne napisz obok.

Praca niezgodna z tematem lub nieczytelna nie podlega ocenie

7 FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ (ARKUSZ I I II)

ARKUSZ I

Wypowiedź pisemna zawarta w Arkuszu I ma za zadanie sprawdzić umiejętność pisania tekstu użytkowego na podstawie wysłuchanego tekstu. Dlatego wypowiedź ta musi spełniać wymogi formalne jednej z następujących form:

- listu formalnego (w tym listu motywacyjnego),
- opinii (Stellungnahme),
- sprawozdania.

Postawione zadanie nawiązuje do treści lub problemu tekstu słuchanego oraz wskazuje dwa elementy, które należy ująć w treści pisanego tekstu:

- argumenty,
- informacje,
- opinie,
- aspekty.

Charakterystyka formalna poszczególnych form.

SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie z wydarzenia jest obiektywną relacją z wydarzenia interesującego ogół odbiorców. Napisane jest stylem formalnym, a więc nie zawiera ani komentarzy autora, ani opisów. Sprawozdanie przedstawia czyste fakty.

KOMPOZYCJA SPRAWOZDANIA:

TYTUŁ	oddający istotę treści
WSTĘP	streszcza wydarzenie i informuje czytelnika o czasie i miejscu wydarzenia
ROZWINIĘCIE	przedstawia wydarzenie w szczegółach, jego przyczyny i konsekwencje
ZAKOŃCZENIE	zawiera komentarze ludzi lub plany działań, które powinny być podjęte

W sprawozdaniu powinny być stosowane konstrukcje bierne, mowa zależna i niezależna. Sprawozdanie z wydarzenia bezpośrednio dotyczącego autora jest przeważnie pisane stylem nieformalnym i może być:

- częścią listu prywatnego,
- posiadać formę artykułu prasowego.

Charakterystyka poszczególnych części sprawozdania:

TYTUŁ	(jeżeli jest to część listu, można z niego zrezygnować)
WSTĘP	należy w nim określić temat sprawozdania i podstawowe informacje typu czas, miejsce, osoby
ROZWINIĘCIE	omówienie wszystkich informacji w porządku chronologicznym i pogrupowane w odrębne części, które mogą być oddzielone podtytułami
ZAKOŃCZENIE	streszczenie lub podsumowanie całości; w tej części opisane są odczucia, przeżycia oraz opinie autora biorącego udział w opisywanym zdarzeniu

OPINIA (STELLUNGNAHME)

Opinia jest gatunkiem wypowiedzi użytkowej o charakterze praktycznym. Ma za zadanie informować, ale także w podtekście przekonywać czytelnika. Opinia powinna zawierać poglądy autora dotyczące opisywanego problemu lub osoby.

Opinia (Stellungnahme) powinna zawierać dwa elementy: informację (opis i charakterystyka) oraz ocenę.

Tekst powinien charakteryzować się rzeczowością i zwięzłością.

Opinia powinna zakończyć się wnioskiem wynikającym z przedstawionych faktów.

Punktem wyjścia przy pisaniu opinii na dany temat jest rozważenie zalet i wad przedmiotu opinii.

KOMPOZYCJA OPINII

WPROWADZENIE	powinno zawierać zwięzłe sformułowanie zdania autora dotyczące przedmiotu opinii
ROZWINIĘCIE ARGUMENTÓW	opinia autora powinna być w tej części poparta argumentami (dowodami); z reguły należy rozpatrywać argumenty rozpoczynając od najsłabszych, zamykając swój wywód argumentami najsilniejszymi
WNIOSKI	w tej części należy powtórzyć swoją wypowiedź wprowadzającą, zebrać najważniejsze argumenty i przedstawić wypływające z nich wnioski

Opinie należy pisać w czasie teraźniejszym, w pierwszej osobie liczby pojedynczej. Przytaczając cudze zdanie należy stosować mowę zależną.

LIST FORMALNY

List formalny pisany jest do osób, z którymi wiążą nas stosunki służbowe.

Mimo wielkiego zróżnicowania listów formalnych w zależności od funkcji jaką pełnią, zawsze mają one taką samą formę.

KOMPOZYCJA LISTU

data	
Zwrot grzecznościowy	
WSTĘP	określenie celu listu
ROZWINIĘCIE	omówienie tematu; każdy aspekt tematu powinien być omówiony w osobnym akapicie.
ZAKOŃCZENIE	podsumowanie tematu lub wyrażenie życzenia
Zwrot grzecznościowy	
Podpis	
ewentualne załączniki	

Listy pisane są stylem formalnym, a więc z zastosowaniem typowych zwrotów grzecznościowych i języka formalnego: zdania złożone i odpowiednie słownictwo.

Nie należy stosować form skróconych. Często stosowana jest strona bierna.

Najczęściej po zwrotach grzecznościowych rozpoczynających list stosuje się przecinek, a pierwsze zdanie rozpoczyna się małą literą.

LIST MOTYWACYJNY (PODANIE O PRACĘ)

List motywacyjny pisany jest stylem formalnym, przedstawionym powyżej. Jego główna treść stanowi przedstawienie motywacji starania się o pracę. Powinien być tak zredagowany, aby skłonił pracodawcę do rozważenia kandydatury osoby piszącej. Powinien zawierać informacje istotne dla pracodawcy, a więc następujące informacje dotyczące kandydata:

- wykształcenie,
- doświadczenie zawodowe,
- kwalifikacje,
- świadectwa,
- stopnie naukowe,
- umiejętności.

Dobry list motywacyjny powinien być w miarę krótki, wzbudzać zainteresowanie i zaufanie. Powinien stwarzać pożądany wizerunek kandydata oraz nakreślić ramy do rozmowy kwalifikacyjnej.

ARKUSZ II*

RECENZJA

Recenzja może dotyczyć filmu, książki, sztuki, wystawy, koncertu, a nawet pracy naukowej. w zależności od tego, do kogo jest adresowana lub gdzie publikowana, może być napisana stylem formalnym lub nieformalnym. w recenzji stosuje się czas teraźniejszy.

KOMPOZYCJA RECENZJI

WPROWADZENIE	w tej części należy podać wszystkie informacje formalne dotyczące przedmiotu recenzji: tytuł, autor, czas, miejsce, osoby...
ROZWINIĘCIE	w tej części należy opisać akcję lub treść recenzowanego przedmiotu czy zdarzenia; tu także należy przedstawić komentarze dotyczące gry aktorskiej, reżyserii czy sposobu ekspozycji wystawianych obiektów
ZAKOŃCZENIE	na zakończenie autor powinien polecić (bądź nie) omawiane dzieło i uzasadnić swoje zdanie

* Na podstawie Informatora dla klas dwujęzycznych.

OPOWIADANIE

Opowiadanie może być napisane w pierwszej lub trzeciej osobie liczby pojedynczej, najczęściej stylem nieformalnym. Przedstawia wydarzenia prawdziwe lub fikcyjne.

KOMPOZYCJA OPOWIADANIA

WPROWADZENIE	na początku autor powinien nakreślić tło akcji, osoby, czas i miejsce; ważne jest, aby wstęp podawał te informacje w sposób interesujący, zachęcający czytelnika do kontynuowania lektury.
ROZWIINIĘCIE	w rozwinięciu należy opisać wydarzenia, które prowadzą do wydarzenia głównego; wydarzenie główne powinno być opisane bardzo szczegółowo
ZAKOŃCZENIE	w tej części należy opisać odczucia i reakcje ludzi, wnioski i konsekwencje danego wydarzenia – im są one ciekawsze, tym silniejsze wrażenie pozostawiają na czytelniku

W opowiadaniu najczęściej stosowane są czasy przeszłe.

W opowiadaniu należy stosować język bogaty w porównania, następstwa czasu, różnorodne przyłówki czasu, miejsca i sposobu.

ROZPRAWKA

Rozprawka jest przedstawieniem toku rozumowania autora przeprowadzonego przy analizie jakiegoś tematu. Zadaniem autora jest przekonać czytelnika,

- że coś stanowi prawdę,
- że coś jest słuszne lub nie,
- odpowiedzieć na pytanie postawione w temacie,
- lub wyjaśnić jakąś wątpliwość.

Rozprawka argumentatywna jest formą, w której przedstawione są argumenty za i przeciw jakiemuś twierdzeniu i temat jest rozpatrywany z przeciwnych punktów widzenia.

WSTĘP	autor określa temat, nie podając swojej opinii
ROZWIINIĘCIE	autor przedstawia i omawia w dwóch odrębnych akapitach przedstawione i omówione przez siebie argumenty za i przeciw problemowi określonymu w temacie, najczęściej w takiej właśnie kolejności. Jednak, gdy autor sądzi, że argumenty ZA przeważają, korzystniej jest umieścić je tuż przed zakończeniem tak, aby prowadziły logicznie do końcowych wniosków. Możliwy jest też inny układ treści: autor rozważa w osobnych akapitach różne aspekty tematu, przytaczając argumenty za i przeciw
ZAKOŃCZENIE	w zakończeniu zawarta jest opinia autora lub wyważone podsumowanie tematu

Przykładowy temat: „Cienie i blaski życia w wielkim mieście”.

Rozprawka, w której autor pytany jest o opinię musi zawierać opinię autora popartą argumentami, jak również opinię przeciwną.

WSTĘP	określenie tematu i przedstawienie opinii autora
ROZWIINIĘCIE	kilka akapitów zawierających opinię autora wraz z uzasadnieniem oraz opinią przeciwną

ZAKOŃCZENIE	powtórzenie opinii autora uwzględniającej argumenty przedstawione w rozwinięciu
Przykładowy temat: „Rower jest najzdrowszym środkiem transportu”.	

Rozprawka, w której autor proponuje rozwiązanie problemu. Każda sugestia rozwiązania problemu musi być poparta przez autora spodziewanymi rezultatami lub konsekwencjami.

WSTĘP	określenie problemu wraz z informacjami dotyczącymi powodów jego zaistnienia
ROZWIŃCIE	proponowane przez autora rozwiązania
ZAKOŃCZENIE	streszczenie opinii
Przykładowy temat: „Jak można zmniejszyć przestępczość?”.	

Rozprawka – dyskurs nie ma na celu przekonania autora, że jego opinia jest jedynie słuszna, ale przedstawienie czytelnikowi różnych aspektów problemu tak, aby mógł sam zająć stanowisko.

WSTĘP	określenie tematu, obecnej lub przeszłej sytuacji
ROZWIŃCIE	przedstawienie różnych aspektów problemu oraz argumentów przeciwstawnych. aspekt: polityczny, społeczny, moralny, historyczny, geograficzny itd.
ZAKOŃCZENIE	streszczenie tematu oraz komentarz ogólny
Przykładowy temat: „Rola komputerów we współczesnym świecie”.	

ZAKRES TREŚCI – KATALOG TEMATÓW

Zarówno część ustna, jak i pisemna opierać się będzie na tematyce zawartej w poniższym katalogu. Niewiele jednak podręczników zawiera wszystkie jego elementy. Porównaj dokładnie swój podręcznik oraz wszystkie materiały, jakimi dysponujesz z poniższym katalogiem.

Zakres treści, czyli katalog tematów znajdziesz w Informatorze maturalnym dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem niemieckim na stronach 35 i 36.

Informator lub tylko potrzebne ci kryteria możesz ściągnąć ze strony internetowej: www.cke.edu.pl, link informatory, pozycja 31.

JAK POWTARZAĆ Z KATALOGIEM TEMATÓW

Krok 1.

- Powtarzając do egzaminu, przetłumacz katalog tematów na język niemiecki
- Zbierz do każdego z tematów teksty i materiały dodatkowe, z których korzystałeś w trakcie nauki.

Krok 2.

- Poszukaj do każdego z tematów w prasie niemieckiej lub internecie nowych tekstów.
- Na podstawie tych tekstów sporządź słowniczek pojęć, haseł lub nawet zdań do poszczególnych tematów.

Tematyka tekstów na pewno będzie się przenikać, więc nie musisz szukać tekstów do każdego hasła. Np.: tekst dotyczący środowiska naturalnego będzie pewnie zawierał także słownictwo dotyczące krajobrazu lub klimatu i pogody, lub świata zwierząt czy roślin.

- Nie trać czasu na wypisywanie słownictwa dobrze ci znanego (der Hund, die Katze). Skoncentruj się na sformułowaniach rzadziej przez siebie używanych.

Np. na pewno pamiętasz, jak jest „jechać nad morze” czy „w góry”, ale czy pamiętasz jak jest „krajobraz pagórkowaty”?

Ważniejsze dla ciebie będą jednak nie pojedyncze słowa, a aspekty danego problemu:

Hasło:

Naturkatastrophen das Erdbeben, die Flut, der Hurikan...

Aspekty:

Ursachen: _____

Folgen für die Umwelt: _____

Folgen für die Gesellschaft: _____

Beispiele: _____

Krok 3.

- Zrób do każdego z tekstów notatkę do prezentacji tekstu
- Zaprezentuj ten tekst głośno koledze lub koleżance (możesz także nagrać go, a potem odsłuchać)
- Podczas tego ćwiczenia zachowaj normy czasowe wymagane na egzaminie.

3. Umwelt:	
Angaben zum Text (Titel, Autor...)	
Textwiedergabe	
Zusammenfassung + eigene Meinung	

JAKIE KORZYŚCI DLA CIEBIE WYNIKAJĄ Z TAKIEGO ĆWICZENIA?

- porządkuje wiedzę,
- poszerza bogactwo językowe,
- przygotowuje do egzaminu ustnego,
- przygotowuje do egzaminu pisemnego (zarówno do Leseverstehen jak i do Schriftlicher Ausdruck).

CZĘŚĆ II

PRZEDMIOTY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE ZDAWANE W JĘZYKU NIEMIECKIM

DLACZEGO WARTO ZDAWAĆ NA MATURZE PRZEDMIOTY W JĘZYKU NIEMIECKIM

Egzamin maturalny jest ukoronowaniem dotychczasowej nauki, ale również przepustką do dalszej kariery.

System nauczania dwujęzycznego należy do jednej z bardziej nowoczesnych form edukacyjnych, a szkoły dwujęzyczne rosną na świecie jak grzyby po deszczu. Tak więc i egzaminy maturalne z przedmiotu zdawane w języku obcym stają się, acz powoli, jednak coraz bardziej popularne.

Coraz więcej też uczelnie przyznaje dodatkowe punkty maturzystom przystępującym do zdawania przedmiotów w języku obcym.

Dzisiaj matura jest dla Ciebie w najbliższej perspektywie przepustką na uczelnię wyższą, jutro świadectwo zdawania jej w języku obcym może być elementem przetargowym w uzyskaniu lepszego miejsca pracy czy dokumentem, iż nie tylko potrafisz posługiwać się dobrze językiem obcym, ale umiesz w nim także pracować i uczyć się. Jest dokumentem, iż znasz oprócz języka powszedniego także język fachowy.

Sprawdź na stronie internetowej lub w dziale rekrutacji na wybranym przez Ciebie kierunku, czy uwzględniona została punktacja za przedmiot zdawany w języku obcym. Niniejszy biuletyn może Ci posłużyć do rozmowy z działem rekrutacji na temat przeliczników punktowych. Patrz także strona xyz odwołanie do wstępu z części dot. jęz. niem

2 JAKA JEST RÓŻNICA MIĘDZY JĘZYKIEM POWSZEDNIM A JĘZYKIEM FACHOWYM

Język powszedni dotyczy głównie sfery przeżyć i doświadczeń dnia codziennego. Jego styl jest kwiecisty, obrazowy, operuje porównaniami, nie wymaga precyzyjności, dopuszcza powtórzenia. Jest to głównie język mówiony.

Język fachowy zaś charakteryzuje się między innymi określonym zakresem słownictwa oraz częstym stosowaniem takich terminów fachowych, które rzadko są używane w języku powszednim.

W zakresie gramatyki w języku fachowym nie stosuje się struktur innych niż w języku powszednim. Jednak język fachowy operuje często takimi strukturami zdaniowymi, które ze względu na swoją budowę mogą sprawić kłopot w ich zrozumieniu.

Język matematyczny i język symboliczny charakteryzują się wysokim stopniem abstrakcji oraz stosowaniem prawie wyłącznie terminów teoretycznych. Formalny charakter tego języka wyraża się przede wszystkim w specyficznej symbolice.

Język fachowy (dużo uboższy od powszedniego) nie toleruje nieprecyzyjności.

Nie możesz powiedzieć na matematyce, że ===== to dwie kreski. Na matematyce to są równoległe. Za odpowiedź „dwie kreski” otrzymasz 0 punktów.

3 JAKIE SĄ RELACJE MIĘDZY NAUKĄ JĘZYKA, NAUKĄ PRZEDMIOTU A NAUCZANIEM PRZEDMIOTU W JĘZYKU OBCYM?

Wiedza z przedmiotu	język

- Celem uczenia się języka obcego jest m.in. zdobycie zdolności do kompetentnego posługiwania się językiem na co dzień.
- Celem uczenia się przedmiotu jest zdobycie zdolności radzenia sobie ze specyficznymi dla tego przedmiotu zadaniami i problemami. Treścią przedmiotu (zależnie od jego charakteru) są zjawiska natury, społeczeństwa, historii itp., tylko w stosunkowo rzadkich przypadkach są to zjawiska życia codziennego. Często są to złożone zjawiska w złożonych systemach, a w przypadku nauk przyrodniczych są to zjawiska wytworzone dużym nakładem techniki.

- Nauka języka w ramach przedmiotu obejmuje uczenie się terminów naukowych, struktur językowych i struktur komunikacji zawodowej tak, aby radzić sobie w zawodowych sytuacjach. Nauka języka w ramach przedmiotu jest nierozłącznie związana ze zdobywaniem kompetencji w przedmiocie. Nauka treści odbywa się poprzez język obcy, musi iść z nim w parze, gdyż tylko tak osiąga się odpowiednią „dwujęzyczną” kompetencję.

Następujące elementy określają relacje między przedmiotem a językiem:

- Przedmiot i język rozwijają się jednocześnie.
- Język jest posiadającym określone normy narzędziem służącym do wyjaśnienia treści przedmiotu.
- Język przedmiotu jest „narzędziem, które jest w użyciu, chociaż jego wytworzenie nie zostało jeszcze zakończone”. Oznacza to, że ponieważ jesteś w procesie uczenia się zarówno przedmiotu, jak i języka, oba te elementy nie posiadają formy doskonałej (zakończonej).

Z powyższych elementów wynikają:

1. Dobór zakresu treści sprawdzanych na maturze	Wymaga się od ciebie rozumienia autentycznych treści naukowych, ale w określonym, podstawowym zakresie.
2. Kryteria oceniania	W zadaniach wymagających od ciebie np. znajomości pojęć i rozumienia definicji musisz podać je we właściwym brzmieniu (zadania zamknięte). Nie wymaga się jednak od ciebie precyzji gramatycznej i ortograficznej (o ile nie zakłóca ona komunikacji, czyli rozumienia).

Uczymy się przez język.

W klasie dwujęzycznej uczysz się poprzez dwa języki.

Na ile potrafisz łączyć wiedzę z przedmiotu z obydwoma językami sprawdza III Arkusz egzaminacyjny, przeznaczony tylko dla klas dwujęzycznych.

4 JAK WYGLĄDAJĄ ZADANIA ŁĄCZĄCE PRZEDMIOT I JĘZYK NIEMIECKI

ELEMENTY ZADAŃ	CHARAKTERYSTYKA	JĘZYK NIEMIECKI
Polecenie	Jest zasadniczą częścią zadania, wskazuje bezpośrednio na czynność, którą musisz wykonać.	Ilość słów oznaczających samo wykonanie zadania jest ograniczona i nie powinna sprawić ci kłopotu. Są to słowa typu: benennen, nennen, unterstreichen, markieren, analysieren, lesen, zuordnen, ergänzen, begründen, wählen, kreisen Sie die richtige Antwort ein, notieren, beantworten, angeben, eintragen, berechnen, beschreiben, was ergibt sich aus..., stellen Sie graphisch dar, zeichnen, beenden Sie den Satz, ankreuzen, schreiben, erkennen, bestimmen
Opis sytuacji zadaniowej	Niektóre polecenia poprzedza wprowadzenie – czasem jednozdaniowe – niezbędne do przedstawienia sytuacji, której dotyczy zadanie. Przeanalizuj je dobrze. w nim jest często ukryta połowa twojej odpowiedzi.	Betrachten Sie genau das Bild aus der Quelle C und kreuzen Sie die richtige Antwort an (jeweils eine Antwort ist richtig).

Materiał źródłowy	W tekście może pojawić się zadanie wymagające od ciebie uzupełnienia materiału źródłowego (opisanie ilustracji, uzupełnienie definicji). Niektóre zadania wymagają wiązania wiedzy uzyskanej na podstawie analizy materiału źródłowego z twoją wiedzą. w poleceniu znajdziesz wskazówkę, że odpowiedź powinna uwzględniać oba te elementy. W kryteriach elementy te mogą być punktowane osobno.	Nennen Sie mindestens 4 verschiedene Ziele der imperialistischen Politik. Berücksichtigen Sie dabei Ihr Wissen und die Quellen D und E.
Zadania zamknięte	Wymagają od ciebie często jednowyrazowej odpowiedzi. Tylko jedna odpowiedź jest dobra.	Geben Sie die Namen der Elemente an. Kreuzen Sie richtig oder falsch an. Welcher Begriff wird in folgender Definition gemeint?
Zadania półotwarte	Wymagają od ciebie np. opisanie zjawiska lub odpowiedzi na postawione pytanie. W tych zadaniach nie musisz pisać całymi zdaniami, mogą to być jego równoważniki. Wymaga się od ciebie jednak precyzji w nazewnictwie. Nie jest oceniana gramatyka.	Wie kann man sich vor HIV – Infektion schützen? Nennen Sie drei Möglichkeiten. Warum vermeidet man die Luftspalten im Kern des Transformators?
Zadania otwarte	Wymaga się od ciebie dłuższego tekstu zawierającego twoje opinie i wiedzę. Oczekuje się wysokiej umiejętności językowej (uzasadniania, argumentowania, struktury tekstu). Za poprawność gramatyczno-językową i strukturę tekstu możesz otrzymać od 2 do 3 punktów (niezależnie od treści).	Sind Sie gegen oder für das Klonen? Begründen Sie das kurz. Geben Sie die Ursachen des ersten Weltkrieges an und charakterisieren Sie sie. Berücksichtigen Sie dabei Ihr Wissen und alle beigefügten Quellen. Schreiben Sie maximal 150 Wörter.

Wielu uczniów na maturze 2005 nie podejmowało trudu rozwiązania zadania otwartego. Jest to często zadanie podobne do ostatniego zadania, jakie rozwiązywałeś na języku niemieckim. Do rozwiązania tego zadania są ci potrzebne te same struktury, co przy rozprawce. Nie uciekaj od tego zadania. Nic nie tracisz! Przygotuj się do tego zadania tak, jak do zadania „schriftlicher Ausdruck” w części niemieckiej.

5 JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO EGZAMINU MATURALNEGO Z PRZEDMIOTU W JĘZYKU OBCYM

Przeczytaj dwa biuletyny maturalne:

- ze zdawanego przedmiotu
- dla matury dwujęzycznej

Zapoznaj się z informatorem maturalnym z roku 2005. Znajdziesz je na stronie:
<http://www.menis.gov.pl/prawo>

Z zakresu podstawowego, wspólnego dla Arkusza I i III przygotuj się równolegle w dwóch językach. Powtarzaj i twórz notatki w języku niemieckim. Nie oddzielaj języka od treści przedmiotu!

KROKI

1. Uporządkuj materiały do danego przedmiotu – zarówno w języku polskim i niemieckim. Załóż portfolio ze spisem treści.
2. Zapoznaj się z Informatorem ze swojego przedmiotu i sprawdź, jakie problemy i zagadnienia należą do poziomu podstawowego.
3. Porównaj swoje materiały ze spisem z Informatora i sprawdź, do jakich działów brakuje ci materiałów.
4. Sformułuj po niemiecku wymienione w Informatorze zagadnienia stanowiące wymagania egzaminacyjne.
5. Sporządź słowniczek najważniejszych pojęć. Możesz to zrobić np. przeglądając swój podręcznik do przedmiotu i podpisując pod każdym z rysunków, przekrojów, zdjęć, wykresów pojęcia z danej ilustracji.
6. Powtarzaj materiał jednocześnie w dwóch językach.

Język obrazkowy obejmuje obrazy bliskie rzeczywistości, fotografie, rysunki, szkice, modele funkcjonowania itp. Jego celem jest unaocznianie i ilustrowanie. Posługuje się obrazowymi przedstawieniami i metaforami, które wywołują „wewnętrzne obrazy w umyśle” i projekcje ze skojarzeniami. To zadanie pomoże ci nie tylko powtórzyć i uzupełnić materiał, ale przede wszystkim pomoże ci ZAPAMIĘTAĆ!

Ćwiczysz poza tym jedną z form zadania egzaminacyjnego: np.: Benennen Sie alle Glieder der Nahrungskette...

PUŁAPKI W ROZWIĄZYWANIU ZADAŃ

Pułapki, czy słabe punkty odpowiedzi mogą tkwić w dwóch płaszczyznach:

Przedmiotowej (w ich rozwiązaniu pomoże ci wiedza z danego przedmiotu) i językowej.

Jak w nie nie wpaść?

Oprócz treści, zwracaj uwagę na bardzo istotne szczegóły gramatyczne:

Jaka liczba użyta jest w orzeczeniu (mnoga czy pojedyncza)?

- Czy zdanie sformułowane jest w stronie czynnej czy biernej?
- Co jest podmiotem, co dopełnieniem? Czemu dotyczy pytanie?
- Pamiętaj o czasownikach rozdzielnie złożonych: jego, decydująca o sposobie wykonania, część może stać na końcu polecenia!

Jeśli nie oczekuje się od ciebie tekstu ciągłego:

- Pisz zdania krótkie, wyrażające tylko to, o co chodzi w zadaniu (unikniesz w ten sposób zapędzenia się w sytuację, z której trudno ci będzie wybrnąć).
- Jeśli nie wiesz, jak zbudować konstrukcję – przeczytaj pozostałe zadania. Może w nich znajdziesz „model” odpowiedzi?

Wzory zdań są bardzo ważne w takich przedmiotach, jak: matematyka, fizyka i chemia. Wzory zdań to standardowe zwroty języka naukowego.

DOBRE RADY

Naucz się na pamięć kilku standardowych wzorów zdań z danego przedmiotu.

Wzory zdań służą do przyswojenia języka naukowego. Przy częstym ich powtarzaniu da ci to językową pewność.

Przy pamięciowym opanowaniu definicji lub innych trudnych do zapamiętania elementów pomoże ci nagranie ich na płytę (kasetę, MP3) i wielokrotne odsłuchiwanie w różnych, nawet „nieedukacyjnych” sytuacjach (spacer, tramwaj).

Powtarzając pojęcia fachowe, stosuj małe karteczki (tzw. sklerotki) i wielokrotnie przyklejaj je w odpowiednich miejscach (na rysunkach, diagramach...).

Pomagaj sobie w uczeniu plakatami, kolorowymi mazakami, dużymi literami, napisami wywieszonymi w miejscach, na które patrzysz najczęściej.

Uczenie się słówek metodą:

pojęcie po polsku = pojęcie w języku niemieckim

jest metodą złą. Wszystkie pojęcia staraj się połączyć z odpowiednim obrazem przedmiotu czy zjawiska.

Stosuj zróżnicowane formy pracy: ilustracje, teksty, podkreślanie, pisanie, karteczki, plakaty.

STRUKTURA I FORMA EGZAMINU

1. Absolwenci klas dwujęzycznych mają prawo zdawać wybrany przedmiot obowiązkowy i przedmioty dodatkowe w systemie dwujęzycznym. Oznacza to, że część egzaminu odbywa się w języku niemieckim.
2. Niemiecka część egzaminu z przedmiotu sprawdza:
  - a. umiejętność posługiwania się językiem niemieckim w danej dziedzinie,
  - b. znajomość fachowej terminologii w języku obcym,
  - c. umiejętność czytania ze zrozumieniem,
  - d. prawidłową interpretację źródeł informacji.
3. Egzamin maturalny z przedmiotu zdawanego w systemie dwujęzycznym może być przeprowadzony na poziomie podstawowym albo rozszerzonym.
4. Egzamin na poziomie podstawowym składa się z:

	Część 1	Część 2
	Arkusze dla poziomu podstawowego	Arkusze w języku obcym
czas	120 minut	80 minut
	W języku polskim. Zadania obejmują treści wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego patrz informacje z danego przedmiotu.	W języku niemieckim. Zadania obejmują treści wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

5. Egzamin na poziomie rozszerzonym składa się z:

	Część 1	Część 2
	Arkusze dla poziomu rozszerzonego	Arkusze w języku obcym
czas	150 minut (geografia, fizyka z astronomią, chemia, biologia) 180 minut (historia i matematyka)	80 minut

	W języku polskim. Zadania obejmują treści wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego patrz informacje z danego przedmiotu.	W języku niemieckim. Zadania obejmują treści wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.
		Arkusze w języku obcym jest identyczny dla uczniów zdających zarówno poziom podstawowy, jak i rozszerzony.

Na egzaminie nie można korzystać ze słowników. Trudniejsze wyrazy tłumaczone są w zestawach w języku niemieckim.

CO SPRAWDZAJĄ ZADANIA Z POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW?

Zasady oceniania w części polskiej są opisane w twoim Informatorze maturalnym do danego przedmiotu.

W części niemieckiej stosuje się następujące zasady oceniania:

- Oceniana jest poprawność merytoryczna wypowiedzi.
- Poprawność językowa (komunikatywność przekazu informacji).
- Termin w języku obcym jest uznany za poprawny, jeśli jego pisownia jest rozpoznawalna, a słowo zachowuje swoje brzmienie.

W części w języku niemieckim nie ma progu zaliczenia. Wynik odnotowuje się na świadectwie dojrzałości.

ZASADY OCENIANIA ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH.

HISTORIA	<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętność pracy z materiałem źródłowym. • Umiejętność krótkiej wypowiedzi pisemnej. <p>Wszystkie zadania dotyczą jednego wybranego zagadnienia. Arkusze zawiera kilka tekstów źródłowych. Za tekst źródłowy uznaje się także materiał ikonograficzny (ilustracje, tabele, statystyki...).</p> <p>Zadania mają różnorodny charakter (otwarte: odpowiedzi na pytania; zamknięte: wielokrotny wybór).</p> <p>Nieliczne zadania mogą odwoływać się do wiedzy pozaźródłowej. Ostatnie zadanie w arkuszu egzaminacyjnym ma charakter podsumowujący i polega na zredagowaniu spójnego tekstu do około 150 słów. Temat zgodny jest z zagadnieniem głównym arkusza i może nawiązywać do załączonych materiałów źródłowych.</p>
GEOGRAFIA	<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość oraz rozumienie faktów, pojęć, prawidłowości i teorii. • Umiejętność przedstawiania i wyjaśniania zdarzeń, zjawisk i procesów z wykorzystaniem dołączonych do zadań map, tabel statystycznych, przekrojów, schematów, tekstów źródłowych itp. <p>Arkusze zawiera zadania zamknięte i otwarte.</p>
BIOLOGIA	<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość i rozumienie pojęć dotyczących budowy i funkcji organizmu człowieka. • Umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania: <ul style="list-style-type: none"> – związków między strukturą i funkcją w organizmie człowieka, – zależności między organizmem i środowiskiem w oparciu o schematy, tabele, wykresy, rysunki, teksty źródłowe. <p>Arkusze zawiera zadania zamknięte i otwarte.</p>

CHEMIA	<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość oraz rozumienia pojęć, praw i zjawisk chemicznych. • Umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania procesów, planowania eksperymentów oraz przewidywania obserwacji. <p>Arkusze zawiera zadania zamknięte i otwarte. Do arkusza jest dołączony zestaw tablic chemicznych niezbędnych do rozwiązania zadań.</p>
FIZYKA	<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość oraz rozumienia pojęć, praw i zjawisk fizycznych. • Umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania procesów fizycznych. <p>Arkusze zawiera zadania zamknięte i otwarte. Do arkusza dołączona jest karta wzorów i stałych fizycznych, które mogą być pomocne przy rozwiązywaniu zadań.</p>
MATEMATYKA	<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość oraz rozumienie pojęć i twierdzeń matematycznych. • Umiejętność interpretowania tekstu matematycznego, stosowania twierdzeń i definicji do rozwiązania problemu praktycznego lub teoretycznego, argumentowania i przeprowadzania rozumowania typu matematycznego, zapisywania warunków i zależności między obiektami matematycznymi, uzasadniania wniosków oraz zapisywania ich w sposób czytelny i poprawny językowo. <p>Arkusze zawiera zadania zamknięte i otwarte. Podczas egzaminu uczeń może korzystać ze wzorów i kalkulatora.</p>

PRZYKŁADOWE ZADANIA Z POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW

Aby mieć szczegółowe rozeznanie co do wyglądu całego Arkusza III z danego przedmiotu, zajrzyj do odpowiedniego Informatora maturalnego. Całe zestawy maturalne z danego przedmiotu w języku niemieckim znajdziesz w „Informatorze maturalnym dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem niemieckim”. Znajdziesz tam inne zadania niż te prezentowane poniżej.

Wybrałyśmy dla ciebie po kilka zadań z każdego przedmiotu wraz z odpowiedzią zdającego i oceną tej odpowiedzi. Analiza ich pozwoli ci na zorientowanie się, czego oczekuje się od ciebie na egzaminie.

BIOLOGIA

● **Aufgabe 1. (3 Punkte) – zdający otrzymał 3 punkty**

In einer ausgewogen zusammengesetzten Diät sind Nährstoffe, Wasser und Zellulose in einem angemessenen Verhältnis. Als Konsumenten haben wir bewusste Entscheidungen bei der Auswahl von geeigneten Lebensmitteln zu treffen.

Tabelle 1. Nährstoffgehalt in zwei Produkten (in eine Portion umgerechnet)

NÄHRSTOFFE	GEHALT IM PRODUKT A	GEHALT IM PRODUKT B
Eiweißstoffe	1 g	3 g
Kohlenhydrate	14 g	23 g
Fett	11 g	1 g

Natrium	120 mg	10 mg
Kalorien-Gesamtzahl	160	110

a) Das eine dieser Produkte sind Chips, das zweite Frühstücksflocken. Identifizieren Sie die beiden Produkte.

Produkt a ____ Chips_____
 Produkt B ____ Frühstücksflocken_____
 (1 Punkt)

b) Erläutern Sie Ihre Entscheidung, indem Sie zwei Gründe angeben:

Produkt a – Chips – enthält 11 Mal mehr Fett als Produkt B – Frühstücksflocken_____
 Produkt B – Chips – enthält 12 Mal Natrium als Produkt B – Frühstücksflocken_____
 (Chips enthalten mehr Salz als Frühstücksflocken)
 (2 Punkte)

● Aufgabe 4. (2 Punkte) – zdający otrzymał 2 punkty

Tuberkulose ist eine gefährliche Lungenkrankheit. Sie wird durch Bakterien verursacht, die das Lungengewebe zerstören. Eine andere gefährliche Krankheit ist Lungenkrebs – abnormes Wachstum des Gewebes, durch das die Bronchiolen blockiert werden. Auf dem Diagramm sind die jährlichen Sterblichkeitszahlen von tuberkulosekranken und lungenkrebskranken Menschen im Zeitraum von 1920 bis 1965 in einem Vergleich dargestellt.

a) Beschreiben Sie die Regelmäßigkeit, welche durch die beiden Diagramme dargestellt wird.

Je niedriger die Sterblichkeitsrate von tuberkulosekranken ist, desto höher ist die Sterblichkeitsrate von lungenkrebskranken Menschen
 (1 Punkt)

b) Geben Sie einen Beispielfaktor an, der sich auf die Änderung der Tuberkulosensterblichkeit innerhalb des geprüften Zeitraums ausgewirkt hat.

Der Zeit des zweiten Weltkriegs war die Tuberkulosesterblichkeitsrate hoch, nach dem Krieg begann sie zu senken, weil sich die Lebensbedingungen verbessert haben. Die Menschen ernährten sich gesünder, sie hatten mehr Ernährung sie haben sich öfter Röntgenaufnahmen machen lassen.
 (1 Punkt)

● Aufgabe 10. (2 Punkte) – zdający otrzymał 2 punkty

Eiweiße sind aus Aminosäuren gebaut, die in einer bestimmten Reihenfolge miteinander verknüpft sind. Die Information über die Reihenfolge von Aminosäuren ist in der DNS enthalten. Die Eiweiße entstehen während der Biosynthese, die sich aus zwei Prozessen: dem Transkriptions- und Translationsprozess zusammensetzt. Auf der Abbildung 4 ist ein Fragment der Biosynthese dargestellt. Es ist empfehlenswert, auf die Anwesenheit des Ribosoms und der zwei sich von der DNS unterscheidenden Nukleinsäuren zu achten, deren Rolle in diesem Prozess sehr bedeutend ist.

a) Welche Etappe der Eiweißbiosynthese ist auf der Abbildung dargestellt?

____Die Translation_____
 (1 Punkt)

b) Beschreiben Sie kurz die Rolle von tRNA in dem dargestellten Prozess!

____tRNA_Moleküle transportieren die Aminosäuren (jedes tRNA-Molekül hat eine Aminosäurebindungsstelle, an die eine bestimmte Aminosäure gebunden wird) zu den Ribosomen. Wenn die Reihenfolge des Nukleotridupletts auf dem mRNA komplementär zu dem Antikodon auf dem tRNA-Molekül ist, wird tRNA an diese Stelle gebunden. Zwischen den zu den transportierten Aminosäuren werden die Peptidbindungen gebildet. Es entsteht eine Proteinkette.

MODEL ODPOWIEDZI

NR ZADANIA	OCZEKIWANA ODPOWIEDŹ I MAKSYMALNA PUNKTACJA ZA ZADANIE	
1	a) Za prawidłowe rozpoznanie obu produktów – 1 pkt a – Chips B – Frühstücksflocken b) Za podanie dwóch argumenty – 2 pkt, za podanie jednego – 1 pkt Przykładowe argumenty: – Produkt a enthält mehr Fette – Produkt a enthält mehr Kalorien – Produkt a enthält viel mehr Natrium	3
4	a) Za prawidłowe opisanie zależności na wykresie 1 pkt Przykładowy opis: Die Tuberkulosensterblichkeit ist im untersuchten Zeitraum ist gesunken, dagegen ist die Lungenkrebsmortalität gestiegen b) Za podanie przyczyny zmian w umieralności na gruźlicę – 1 pkt Przykładowe przyczyny: – Die Lebensbedingungen und das Gesundheitswesen haben sich verbessert. – Die Prophylaxe und entsprechend frühe Diagnostik (obligatorische Lungendurchleuchtung) – BCG-Impfungen	2
10	a) Za prawidłowe podanie nazwy procesu – 1 pkt Prawidłowa nazwa – translacja b) Za prawidłową charakterystykę roli tRNA 1 – pkt Przykłady prawidłowych odpowiedzi: – tRNA überträgt Aminosäuren – tRNA passt die Aminosäure an das Kodon an	2
	Uczeń otrzymał za swoje odpowiedzi	7 pkt

GEOGRAFIA

● Aufgabe 1. (2 Punkte) – zdający otrzymał 2 punkty

Deforestation ist ein Beispiel der Antropopression.

Führen Sie je zwei Beispiele der negativen und positiven Auswirkungen der Deforestation an.

Positive Auswirkungen

1. _____ Gewinnung von Holz _____

2. _____ Fläche für neue Städte, Gebäude _____

Negative Auswirkungen

1. _____ Bodenzerstörung _____ weniger O₂ in der Atmosphäre _____

2. _____ Klimaänderungen, Änderung der Niederschlagsverhältnisse _____

● Aufgabe 7. (3 Punkte) – zdający otrzymał 2 punkty; brak argumentu występującego w tekście źródłowym.

Bewerten Sie, welche Art von Verunreinigungen des Untergrundgewässers für den Menschen die gefährlichste ist, indem Sie drei Argumente anführen.

Art der Verunreinigungen: _____ Giftige Chemikalien _____

Argumente:

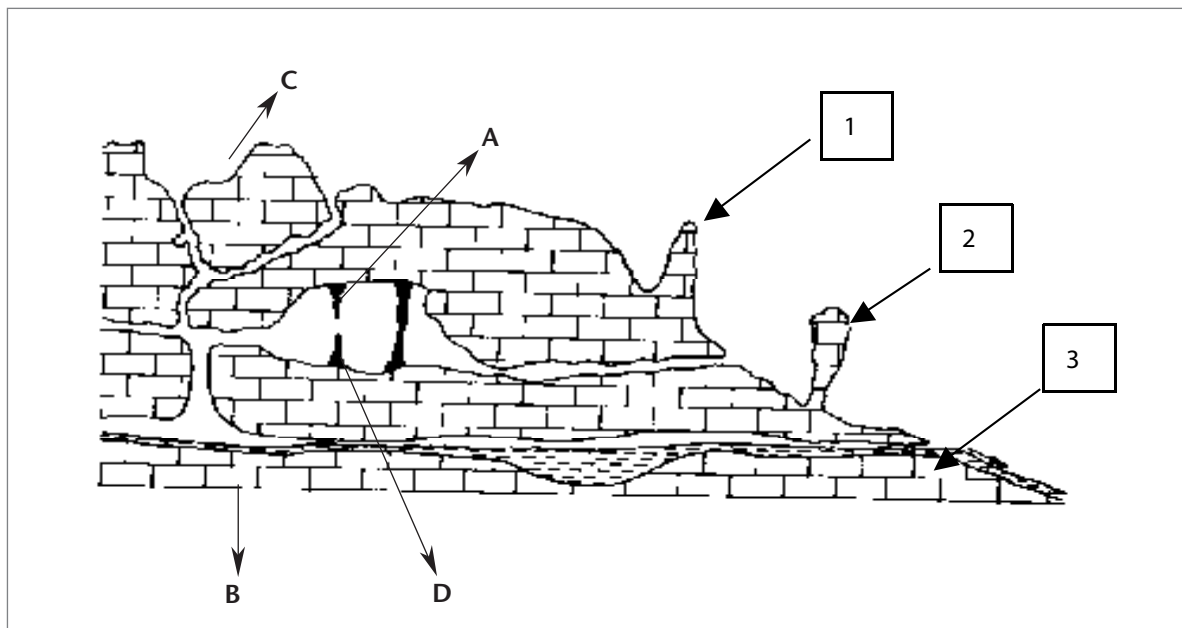
1. _____ Verursachen Geburtsdefekt_e _____

2. _____ Verursachen Krebskrankheiten _____

3. _____ sind toxisch für die Menschen _____

● **Aufgabe 12. (2 Punkte) – uczeń otrzymał 1 punkt; tylko dwie formy krasowe zaznaczone prawidłowo(A i D)**

Auf der Zeichnung hat man ausgesuchte Formen von Karst dargestellt. Machen Sie sich mit der Zeichnung vertraut und lösen Sie danach die Aufgaben 12 und 13.

Markieren Sie auf der Zeichnung die unten angegebenen Karstformen:

- Stalaktit A
- Kamin (schmaler Felsspalt) Schlot B
- Felsenäule C
- Stalagmit D

● **Aufgabe 13. (1 Punkt) – zdający otrzymał 0 punktów; aby otrzymać jeden punkt należało udzielić trzech poprawnych odpowiedzi**

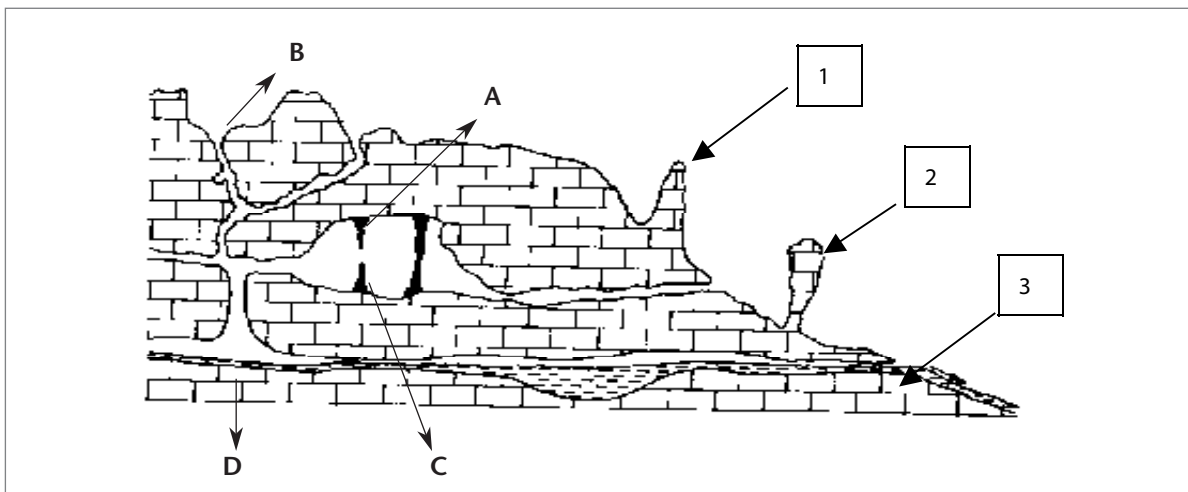
Erkennen Sie die auf der Zeichnung angezeigten Karstformen und geben Sie ihre Namen an:

1. Karstspitze ____
2. Quelle _____
3. _____

MODEL ODPOWIEDZI

NR ZAD.	PRZEWIDYWANA ODPOWIEDŹ	PUNKTACJA	
		ZA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
1	Zum Beispiel: Positive Folgen: Holzerwerb für die Industrie, Erweiterung des Areals von Ackerfeldern, Platz für den Ausbau der Stadt- und Verkehrsinfrastruktur. Negative Folgen: Abschwächung „der grünen Lungen“ der Erde, Zerstörung des Ökosystems der Wälder, Schwinden der Pflanzen- und Tierarten, Klimaänderungen auf der Erde.	Za podanie 2 dowolnych skutków – 1 pkt Za podanie 3-4 skutków – 2 pkt	2

7	Zum Beispiel: - chemische Verunreinigungen; Argumente: 1. verursachen den Anstieg der Neubildungserkrankungen 2. beeinflussen das Niveau der Zeugungsfähigkeit (-kraft) der Population 3. dringen durch den Erdboden bis zu den Pflanzen und mittelbar zu den Lebensmitteln (Nahrungsmitteln).	Za wybór rodzaju zanieczyszczeń i podanie jednego argumentu – 1 pkt Za dwa argumenty – 2 pkt Za trzy argumenty – 3 pkt	3
12	Prawidłowe opisanie rysunku pod tabelką	Za prawidłowe rozpoznanie 2 elementów – 1 pkt Za rozpoznanie 3–4 elementów – 2 pkt	2
13	1 – Zacke (Zinne eines Felsens) 2. – Keule 3. – Karstquelle (= Vauclusequelle)	Za prawidłowe rozpoznanie 2–3 form krasowych 1 pkt	1

Markieren Sie auf der Zeichnung die unten angegebenen Karstformen:

HISTORIA

Quelle G

Die Ära Adenauer

Die 14 Regierungsjahre Adenauers bilden eine Einheit nicht nur, weil eine starke Persönlichkeit im Kanzleramt der Bonner Politik ihren Stempel aufdrückte. Ihre Unverwechselbarkeit erhielten die „Fünfziger Jahre“ auch aus den spezifischen Problemlagen, wie sie aus der Situation einer Nachkriegs- und Nach-Hitler- Gesellschaft, der Gewöhnung an die Demokratie, dem Vorrang des materiellen Wiederaufbaus oder den Herausforderungen des Kalten Krieges hervorgingen. [...]

Die Einbindung des jungen Bonner Staates in das westliche Bündnis, die Unterstellung unter den militärischen Schutz der amerikanischen Supermacht und die Versöhnung mit Frankreich gelten vielen als bewundernswerte staatsmännische Leistungen des ersten Bundeskanzlers. Ohne Zweifel war diese sicherheitspolitische Abschirmung gegen eine als bedrohlich empfundene Sowjetunion

eine wesentliche Voraussetzung für die günstige wirtschaftliche und innenpolitische Entwicklung der westdeutschen Demokratie. Dank den erheblichen deutschen Gegenleistungen, insbesondere beim Aufbau der Bundeswehr, ging sie außerdem mit der schrittweisen Wiedererlangung deutscher Souveränität einher. Adenauers Politik der Westintegration und Remilitarisierung stieß bei der sozialdemokratischen Opposition auf entschiedene Ablehnung; diese sah darin eine Preisgabe der nationalen Interessen und die unwiderrufliche Absage an eine Wiedervereinigung.

Zum hohen Ansehen der Adenauer-Regierungen trug nicht minder stark die glänzende wirtschaftliche Entwicklung bei, die, angetrieben von einem inländischen wie weltweiten Nachfrageboom, anfangs der 50er Jahre einsetzte und bald ein atemberaubendes Tempo erreichte. Die Arbeitslosigkeit, noch 1950 bedrohlich hoch, verwandelte sich in einen Arbeitskräftemangel; schon Ende der 50er Jahre mussten ausländische „Gastarbeiter“ die Lücken füllen. Der devisa-bringende Export wuchs sprunghaft an, die jährlichen Zuwachs- und Investitionsraten erreichten schwindelnde Höhen, die Arbeitseinkommen stiegen unaufhörlich. Die 50er Jahre blieben im kollektiven Gedächtnis als die Zeit eines unglaublichen Aufstiegs aus trister Armseligkeit zu gediegenem Lebensstandard haften. Verglichen mit den 70er- und 80er-Jahren waren die Arbeitszeiten aber noch immer lang, die Löhne niedrig und die Ansprüche an Freizeit und Konsum bescheiden.

Die Ära Adenauer (1949 – 1963), Deutschland seit 1945, von Joachim Rohlfes, Stuttgart 1995, S. 47

● **Aufgabe 10. (0–9 Punkte) – zdający otrzymał 6 punktów**

Entscheiden Sie anhand der Quelle G, welche Sätze richtig (R) und welche falsch (F) sind. Tragen Sie die Lösungen in die Tabelle ein.

		R	F
10.1	Der Bonner Staat bedeutet hier Ostdeutschland.		X
10.2	Die Versöhnung Deutschlands mit Frankreich wurde in Westdeutschland gut angenommen.	X	
10.3	Remilitarisierung bedeutet hier Ausbau der deutschen Armee.	X	
10.4	Die sozialdemokratische Opposition gewann die Zustimmung der deutschen Gesellschaft für ihre Politik gegen Adenauer.		X
10.5	Das Ende der 50er Jahre des 20. Jahrhunderts war stark von Arbeitslosigkeit beeinflusst.	X	
10.6	Im Vergleich zu den 70er und 80er Jahren waren die 50er Jahre für die deutsche Gesellschaft viel schwerer.	X	

Beantworten Sie anhand der Quelle G die folgenden Fragen:

7.7. Vor welchen Problemen stand der erste Bundeskanzler? Nennen Sie mindestens drei.

- Die schwere Situation einer Nachkriegs- und Nach-Hitlergesellschaft
- Probleme mit der Gewöhnung an die Demokratie
- Er musste eine Lösung finden, um die schwere ökonomische Situation zu verbessern.

zdający otrzymał 1 punkt

7.8. Was verdankt die BRD ihrem ersten Bundeskanzler?

Geben Sie zwei Verdienste des Bundeskanzlers an.

- Er hat viel für die Gesellschaft gemacht
- Er hat sehr schwer gearbeitet um die Situation des Deutschlands zu verbessern.

zdający otrzymał 0 punktów

● **Aufgabe 11 (0–10 Punkte) – zdający otrzymał 8 punktów**

Charakterisieren Sie den Einfluss der Persönlichkeiten aus dem deutschsprachigen Raum auf die europäische Geschichte am Beispiel Friedrichs des Großen, Ottos von Bismarck, und Konrad Adenauers. Nennen Sie bei der Beschreibung jeder Person jeweils mindestens drei Informationen. Berücksichtigen Sie dabei Ihr Wissen und alle beigefügten Quellen.

Schreiben Sie maximal 150 Wörter.

<i>Die Persönlichkeiten haben einen großen Einfluss auf die europäische</i>	
<i>Geschichte. Am Beispiel der deutschen Geschichte sehen wir, wie wichtig</i>	
<i>das Staatsoberhaupt ist.</i>	
<i>Die erste wichtige Persönlichkeit ist Friedrich <u>des Großen</u>. Er legte viel Wert</i>	jęz.
<i>auf die Militarisierung. Die Steuern waren hoch, was die Leute kritisierten, aber</i>	
<i>die preußische Armee wurde immer größer. Imperialistische Politik war dank</i>	
<i>den Reformen Friedrichs möglich. Die Preußen waren mächtig und entschieden,</i>	
<i><u>ob sie ein Land erobern wollen</u>. Friedrich bildete die Macht seines Staates.</i>	meryt.
<i>Eine andere Politik führte Bismarck ein. Er hat Österreich bekämpft und den Krieg mit</i>	
<i>Frankreich gewonnen. Dank ihm vereinigten sich die deutschen Länder und es</i>	
<i>entstand das Zweite Reich. <u>Die wichtige</u> Person in der deutschen Geschichte war</i>	jęz.
<i>auch der erste Kanzler nach dem zweiten Weltkrieg – Konrad Adenauer. Er hat</i>	
<i>die Entscheidung getroffen sich mit <u>West</u> zu integrieren. Dank seiner Politik</i>	jęz.
<i>(<u>Zustimmung des Marshall-Plans</u>) wurde die Wirtschaft aufgebaut. Die Deutschen</i>	jęz.
<i>gewöhnten sich an die Demokratie während Adenauers Regierung und <u>vergessen</u></i>	jęz.
<i>imperialistische Forderungen.</i>	
<i>Diese drei Persönlichkeiten hatten einen großen Einfluss auf die politische und</i>	
<i>ökonomische Situation in Europa. Die Lage des <u>Deutschland</u> hat <u>sich</u> dank ihren</i>	jęz.
<i>Reformen verbessert und es entstand ein Staat mit dem sich andere Staaten</i>	
<i><u>zählen</u> müssen.</i>	jęz.
zdający otrzymał 8 punktów	

MODEL ODPOWIEDZI

Zdający otrzymuje w podpunktach od 1 do 6 – 1 punkt za każdą poprawnie zaznaczoną odpowiedź. Maksymalnie 6 punktów za tę część zadania.

7.7. Vor welchen Problemen stand der erste Bundeskanzler?

- Nachkriegssituation; wirtschaftliche Zerstörung, Wiederaufbau
- Nachkriegssituation; Erbe der Nazidiktatur
- Gründung einer demokratischen Gesellschaft (Leben in der Demokratie)
- Der kalte Krieg

Zdający otrzymuje 1 punkt za wypisanie z tekstu trzech z powyższych problemów.

7.7. Was verdankt die BRD ihrem ersten Bundeskanzler?

- Unterstellung unter den militärischen Schutz der amerikanischen Supermacht
- Versöhnung mit Frankreich
- Westeinbindung der BRD
- Wirtschaftswunder der 50er Jahre

Zdający otrzymuje 1 punkt za podanie każdej zastrugi (osiągnięcia). Maksymalnie 2 punkty za tę część zadania.

Specyfika zadań oraz oceniania arkusza z historii

Tematyka zadań w Arkuszu III jest związana najczęściej z krajami niemieckiego obszaru językowego.

W całym arkuszu – poza treścią odpowiedzi – oceniana jest również umiejętność posługiwania się językiem niemieckim, wyrażania myśli, poprawność gramatyczna i ortograficzna. Tu możesz zdobyć maksymalnie 3 punkty.

Łączna ilość punktów: $47 + 3$ (za poprawność językową) = 50 punktów

Tekstem źródłowym jest także obrazek, mapa, tabela, schemat (źródła ikonograficzne).

Analizuj, na ile możesz je wykorzystać (tytuł, daty, napisy na samym obrazku).

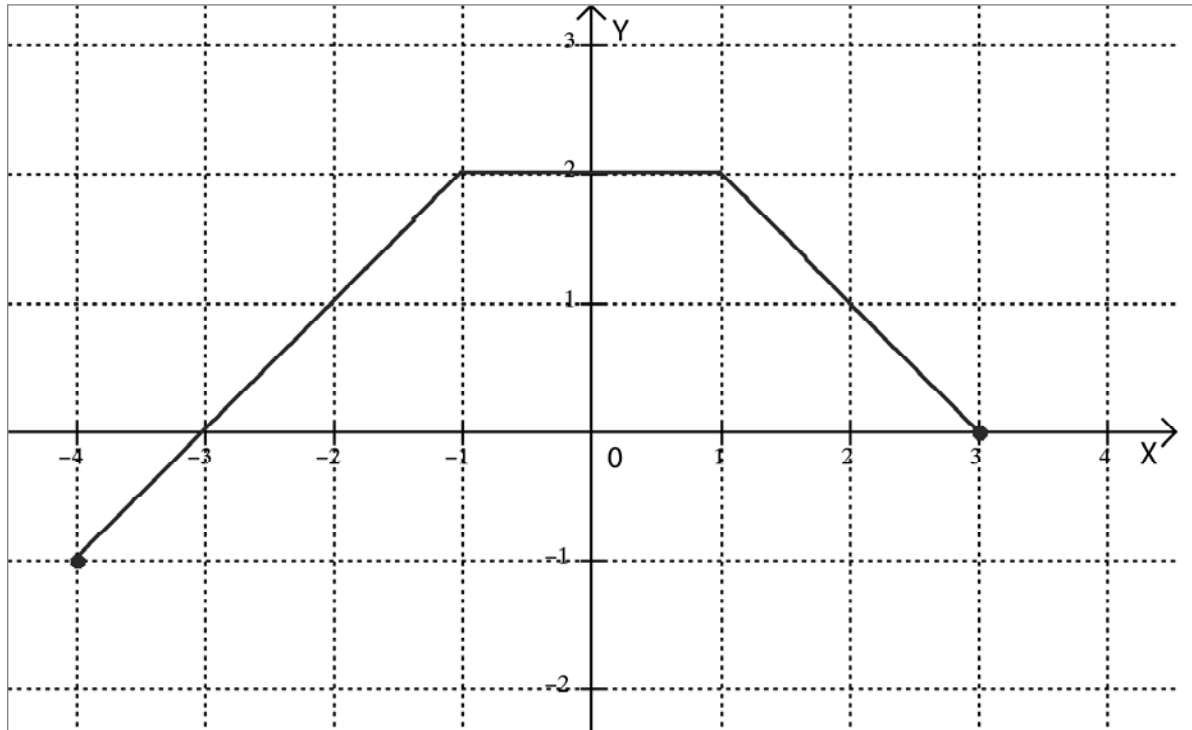
Wszystkie zadania dotyczą tego samego tematu. Przyjrzyj się sformułowaniu poleceń. Czy w którymś z nich nie znajduje się podpowiedź do kolejnego zadania (gramatyczna, leksykalna, pojęciowa)?

W każdym poleceniu ukryta jest połowa odpowiedzi.

► MATEMATYKA

Aufgabe 2. (9 Punkte)

Von einer Funktion ist der unten stehende Graph gegeben.

Anhand dieses Graphen:

- bestimmen Sie die Definitionsmenge der Funktion f ,
- bestimmen Sie die Wertemenge der Funktion f ,
- bestimmen Sie die Nullstellen der Funktion f ,

- d) bestimmen Sie das maximale Intervall, in dem die Funktion f streng monoton steigt,
 e) bestimmen Sie das maximale Intervall, in dem die Funktion f monoton fällt,
 f) bestimmen Sie das maximale Intervall, in dem die Funktion f monoton steigt,
 g) lösen Sie die Ungleichung $f(x) < 0$,
 h) lösen Sie die Gleichung $f(x) = 0$,
 i) geben Sie den Funktionsterm der Funktion f im Intervall $[1, 3]$ an.

a)	$\square : x \in \langle -4, 3 \rangle$	1
b)	$\square : x \in \langle -1, 2 \rangle$	1
c)	$\square : x \in \langle -4, 3 \rangle$	1
d)	$\Leftrightarrow : x \in \langle -4, -1 \rangle$	1
e)	$\Leftrightarrow : x \in (1, 3)$	0
f)	$x \in (-1, 1)$	0
g)	$f(x) < 0 \Leftrightarrow x \in \langle -4, 3 \rangle$	1
h)	$x = -3 \vee x = 3$	1
i)	$y = a + b$ $\begin{cases} 2 = a + b \\ 1 = 2a + b \end{cases} / (-1)$ $\begin{cases} -1 = -2a - b \\ 2 = a + b \end{cases}$ $1 = -a$ $a = 1$ $b = 3$ $y = -x + 3$	1
		5 punktów

● Aufgabe 4. (10 Punkte)

In einem Koordinatensystem sind die Punkte: $A=(-1;1)$, $B=(1;3)$, $C=(5;-1)$ gegeben.

- a) Berechnen Sie die Längen der Seiten des Dreiecks ABC .
 b) Weisen Sie nach, dass das Dreieck ABC rechtwinklig ist.
 c) Berechnen Sie den Flächeninhalt des Dreiecks ABC .
 d) Berechnen Sie den Umkreisradius des Dreiecks ABC .
 e) Berechnen Sie den Inkreisradius des Dreiecks ABC .
 f) Berechnen Sie den Sinus des Winkels ABC .
 g) Geben Sie die Gleichung der Geraden AB an.
 h) Geben Sie die Gleichung der Senkrechten zur Geraden AB an, die durch den Punkt C verläuft.

ODPOWIEDŹ UCZNI

		liczba punktów
a	$\vec{AB} = [1+1, 2-1] = [2, 2]$	3
	$ \vec{AB} = \sqrt{4+4} = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$	
	$\vec{BC} = [5-1, -1-3] = [4, 4]$	
	$ \vec{BC} = \sqrt{16+16} = \sqrt{32} = 4\sqrt{2}$	
	$\vec{AC} = [5+1, -1-1] = [6, -2]$	
	$ \vec{AC} = \sqrt{36+4} = \sqrt{40} = 2\sqrt{10}$	
b	$\vec{AB} \circ \vec{BC}$	1
	$x_{AB}x_{BC} + y_{AB}y_{BC} = 0$	
	$2 \cdot 4 + 2 \cdot (-4) = 8 - 8 = 0$	
c	$P_{\square} = \frac{1}{2} \times 2\sqrt{2} \times 4\sqrt{2} = 8 \text{ j}^2$	1
d	Wenn das Dreieck rechtwinklig ist, beträgt derer Umkreisradius die Hälfte der Hypotenuse, also:	1
	$\frac{1}{2} \times \vec{AC} = \frac{1}{2} \times 2\sqrt{10} = \sqrt{10}$ – r. Umkreisradius	
e	_____	0
f	$\sin \angle ABC = \sin 90^\circ = 1$	1
g	$A(-1, 1)$ $B(1, 3)$ $y = ax + b$ $\begin{cases} 1 = -a + b \\ 3 = a + b \end{cases}$ <hr/> $1 - 3 = -a - a + b + b$ $-2 = -2a / : (-2)$	1

h	$a = 1$ $b = 2$ $y = x + 2$ $c(5, -1)$ $y = -1x + b$ $-1 = -1 \cdot 5 + b$ $-1 = -5 + b$ $b = 4$ $y = -x + 4$	1
	W sumie uczeń uzyskał	9 punktów

CHEMIA

Do zadania 7 uczniowie otrzymują tabele rozpuszczalności.

Information zu den Aufgaben 7 und 8.

Dem Schüler wurden fünf Reagenzgläser gegeben, die die unten genannten wässrige Lösungen enthalten:

(1) Schwefelsäure (VI), (2) Ammonium(V)-nitrat, (3) Natriumhydroxid,
(4) Natriumkarbonat und (5) Eisen(III)-chlorid.

● Aufgabe 7 (4 Punkte) – zdający otrzymał 4 punkty

Schreiben Sie die Nummern der Lösungen, die von dem Schüler vermischt werden sollen, um:

- A. die Ausfällung durchzuführen.
.....3+5 oder 4+5.....
- B. die Neutralisation durchzuführen.
.....1 und 3 .....
- C. ein Gas zu erhalten, das sich mit der Hilfe von Kalkwasser identifizieren lässt.
.....1 und 4.....
- D. ein Gas zu erhalten, das sich wegen seines charakteristischen Geruches identifizieren lässt.
.....2 und 3 .....

● Aufgabe 8 (2 Punkte) – zdający otrzymał 1 punkt; odpowiedź „Amonium” – jest błędna

Nennen Sie die Gase, die in den Reaktionen C und D gewonnen wurden.

Gas in der Reaktion C:
Kohlendioxid .....

Gas in der Reaktion D:
Ammonium.....

● Aufgabe 9 (3 Punkte) – zdający otrzymał 3 punkty

Tragen Sie in die Tabelle die richtigen Bestimmungen ein, d.h. saure Lösung, basische Lösung, neutrale Lösung und die richtigen Farben der genannten Indikatoren.

PH DER LÖSUNG	LÖSUNGSART	LACKMUS	PHENOLPHTHALEIN
pH > 7	basische Lösung	blau	leicht rot
pH < 7	saure Lösung	rot	farblos

MODEL ODPOWIEDZI

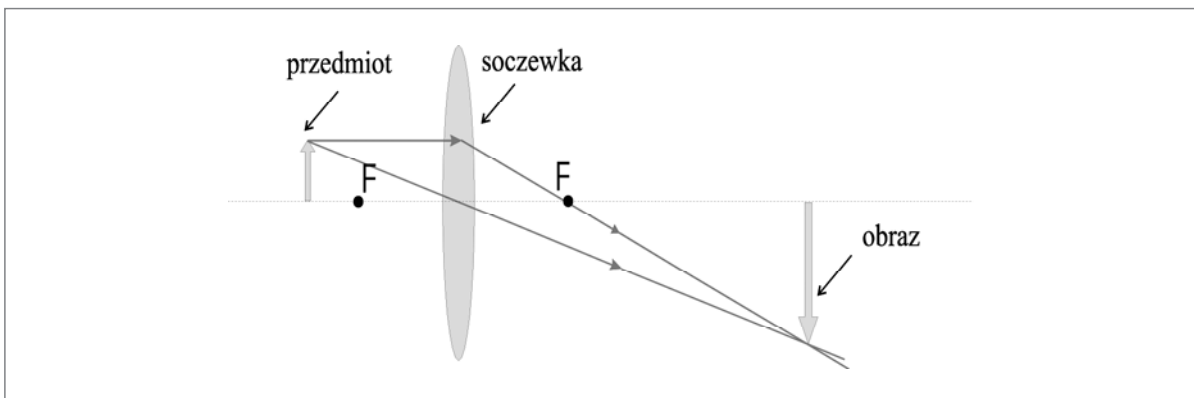
Nr	Przewidywana odpowiedź	Punkty	
7	A: 3 + 5 oder 4 + 5 B: 1 + 3 C: 1 + 4 D: 2 + 3	1 1 1 1	4
8	Gas in der Reaktion C: Kohlenstoffdioxid oder Kohlenoxid(IV) Gas in der Reaktion D: Ammoniak	1 1	2
9	1 pkt za każdą całkowicie i poprawnie wypełnioną kolumnę	3x1	3

FIZYKA

● Aufgabe 11 – zdający otrzymał 11 punktów

Vor einer Sammellinse mit der Brennweite $f = 8 \text{ cm}$ steht senkrecht zur Linsenoptikachse ein Gegenstand. Seine Entfernung von der Linse ist größer als f und kleiner als $2f$.

- Konstruieren Sie das Bild des Gegenstandes und nennen Sie seine drei Eigenschaften.

Das Bild ist vergrößert, umgekehrt und reell _____

Berechnen Sie die Entfernung des Bildes von der Linse, wenn sich der Gegenstand 12 cm vor der Linse entfernt befindet.

$$\frac{1}{f} = \frac{1}{x} + \frac{1}{y}$$

$$x = 12 \text{ cm}$$

$$f = 8 \text{ cm}$$

$$y = 24 \text{ cm}$$

Die Entfernung des Bildes ist gleich 24 cm _____

Berechnen Sie die Vergrößerung des Bildes.

$$p = \frac{y}{x}$$

$$p = 2$$

LESEVERSTEHEN

(Der Text stammt aus dem Buch „Fizyka i astronomia cz. 3 – zakres podstawowy“ Piotr Walczak i Grzegorz F. Wojewoda)

Die Welleneigenschaften von Elektronen werden in den Elektronenmikroskopen angewandt. In Lichtmikroskopen ist die Unterscheidung der einzelnen Gegenstände mit minimaler Wellenlänge des Lichtes begrenzt, die ca. 400 nm beträgt. Dank der Anwendung der Elektronen zur Erhaltung der Bilder von sehr kleinen Gegenständen kann man ein vielfach besseres Auflösungsvermögen erreichen. Zum Beispiel die Broglie – Wellenlänge der Elektronen, die mit der Spannung 50 kV beschleunigt werden, beträgt $5,5 \cdot 10^{-12}$ m. Das Unterscheidungsvermögen der einzelnen Objekte in den Elektronenmikroskopen, in denen solche Elektronen angewendet werden, hat die Größenordnung 0,2 nm, ist also 1000 mal besser als in optischen Mikroskopen. Elektronenmikroskope kann man in zwei Gruppen teilen: Transmissionsmikroskope und Rastermikroskope.

Die Funktionsweise der Transmissionselektronenmikroskope ist der in optischen Mikroskopen sehr ähnlich. Die von der Elektronenkanone emittierten und im Kondensator fokussierten Elektronen, fallen auf den Gegenstand. Die Probe muss besonders vorbereitet werden und soll nicht dicker als 100 nm sein. Nach dem Durchgang durch die Probe werden die Elektronen auf dem Fluoreszenzbildschirm in einem reellen Bild fokussiert. Die Rolle der Linsen für Elektronen spielt ein magnetisches Feld, das mit Hilfe von speziellen Magneten geformt ist. Transmissionselektronenmikroskope haben sehr kleine Tiefenschärfe und deshalb ist es schwierig mit ihrer Hilfe dreidimensionale Bilder zu erreichen.

Die dreidimensionalen Bilder kann man in Rastermikroskopen erlangen, aber auf Kosten des geringeren Auflösungsvermögens der einzelnen Objekte bis 1 nm. Im Rastermikroskop werden die von der Elektronenkanone emittierten Elektronen zu einem kleinen Fleck fokussiert, der die Gesamtfläche des Gegenstandes abtastet. Die auf den Gegenstand einfallenden Elektronen stoßen Sekundärelektronen heraus. Diese Elektronen machen das Bild der untersuchten Probe auf dem Bildschirm sichtbar.

1) Was ist die natürliche Ursache für die Begrenzung des Auflösungsvermögens in Lichtmikroskopen?

Die Ursache besteht in der minimalen Wellenlänge des Lichtes, die ca 400 nm beträgt.

2) Welche Eigenschaft der Elektronen wird in Elektronenmikroskopen verwendet?

Im Elektronenmikroskop wird die Eigenschaft verwendet, dass sich die Elektronen als Welle verhalten.

3) Womit werden die Linsen in den Elektronenmikroskopen ersetzt?

Die Linsen werden durch das magnetische Feld ersetzt.

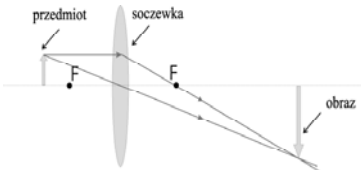
4) Welchen Vorteil und welchen Nachteil hat ein Rastermikroskop im Vergleich zu einem Transmissionsmikroskop?

Im Rastermikroskop kann man ein dreidimensionales Bild bekommen, aber er hat geringere Auflösungsvermögen, als ein Transmissionselektronenmikroskop.

5) Werden im Rastermikroskop die von der Elektronenkanone emittierten Elektronen für die Entstehung des Bildes auf dem Bildschirm verwendet?

Nein, für die Entstehung des Bildes werden die Sekundärelektronen verwendet.

MODEL ODPOWIEDZI

NR ZAD.		PUNKTY	SUMA PUNKTÓW
11 Linse		2 Pkt – richtige Konstruktion des Bildes (Je 1 Punkt für jeden korrekt gezeichneten Lichtstrahl)	8 Punkte
	Bild: reell, umgekehrt, vergrößert	3 Pkt – für Angabe der 3 Eigenschaften des Bildes (1 Pkt für jede Eigenschaft)	
	$y = \frac{f \cdot x}{x - f}$	1 Pkt – für richtige Umgestaltung der Linsegleichung	
	$y = 24 \text{ cm}$	1 Pkt – für Berechnung der Entfernung des Bildes	
	$p = \frac{y}{x}$ $p = 2$	1 Pkt – für Berechnung der Vergrößerung des Bildes	
	Textaufgabe (Leseverstehen) – 10 Pkt.		

III CZĘŚĆ III

▶ JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO EGZAMINU MATURALNEGO

Niemieckie przysłowie mówi:
DER TEUFEL STECKT IM DETAIL!
Nie lekceważ planowania i systematyczności
w przygotowaniu się do matury.

PRZYGOTOWANIE DO MATURY I POWTÓRZENIE MATERIAŁU WYMAGA CZASU.

Przygotowania rozpoczynaj zawsze od planu pracy.

Weź kalendarz (najlepiej już we wrześniu) i nanieś na nim etapy, w których powinieneś zakończyć:

- porządkowanie materiału,
- uzupełnianie,
- powtarzanie.

Krok 1.

Uporządkuj wszystkie materiały zarówno do języka jak i do przedmiotów – pozwoli ci to stwierdzić, gdzie tkwią twoje słabe strony

Krok 2.

Zaplanuj uzupełnianie wiedzy. Zaczynaj od tematów dla ciebie najtrudniejszych bądź nieznanymi. Świadomość nietkniętego tematu paraliżuje.

Zaplanuj uzupełnianie tak, aby został ci czas na powtórzenie całości.

Krok 3.

W ostatnich dniach przed egzaminem przejrzyj jeszcze raz wszystkie notatki, przeczytaj kilka znanych ci tekstów.

Słuchaj niemieckich programów, oglądaj niemieckie filmy!

W sali egzaminacyjnej powinien być w widocznym miejscu wystawiony zegar, który pozwoli ci na planowanie czasu podczas samego egzaminu. Ale na wszelki wypadek weź ze sobą swój zegarek.

1 JAK ĆWICZYĆ, POSZERZAĆ, UTRWALAĆ SŁOWNICTWO

1. DEFINIOWANIE

Spróbuj zdefiniować lub po prostu wyjaśnić własnymi słowami kilka pojęć.

Jest to ćwiczenie, które będzie ci szczególnie potrzebne przy zdawaniu przedmiotu w języku niemieckim.

Der Heimatlose ist ein Mensach, der...

Do tworzenia definicji będą ci szczególnie potrzebne zdania podrzędnie złożone. Utrwal sobie ich konstrukcje!

2. SYNONIMY

Aby twoja wypowiedź ustna czy pisemna była ciekawsza (i uzyskała przez to większą ilość punktów) musisz pamiętać o używaniu jak największej liczby zamienników głównie na słowa kluczowe w tekście oraz na te słowa, które powtarzają się najczęściej.

der Rassismus – die Ausländerfeindlichkeit,

gehen – fahren, sich begeben, ...

2 PRACA ZE SŁOWNIKIEM JEDNOJĘZycznym

W poszukiwaniu synonimów, a także definiowaniu pojęć nieocenionym pomocnikiem jest słownik jednojęzyczny (niemiecko-niemiecki). Jeśli jeszcze z niego nie korzystałeś – to jest to najwyższy czas. Przekonasz się, że korzystanie z niego nie jest wcale takie trudne. Czytanie słownika jednojęzycznego to także praca z tekstem!

3 CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Czytanie to tylko pozornie łatwa czynność. Aby dobrze przygotować się do tego zadania:

- Przeczytaj głośno kilka tekstów z twojego podręcznika.
- Przeczytaj głośno kilka nieznanych ci tekstów o długości ok. 1 strony A4 i sprawdź, jak długo trwa czytanie.
- Poćwicz po polsku prezentację (streszczenie) przeczytanego artykułu.
- Poćwicz na tych tekstach „umiejscowienie” tekstu.
- Opowiedz po niemiecku treść tych tekstów.
- Sformułuj do każdego z nich 2–3-zdaniową własną opinię.
- Przygotuj notatki zgodnie z zalecanym planem.

Ćwicz czytanie z równoczesnym podkreśleniem ważnych (naprawdę ważnych!) informacji.

Przećwicz na kilku tekstach całą procedurę egzaminu ustnego z zegarkiem w ręku: przygotowanie i egzamin.

Poproś partnera, aby odegrał rolę twojego egzaminatora.

1. Wybierz jakiś tekst i przeczytaj go. Czytając, podkreślaj słowa klucze i zaznaczając na marginesie miejsca, w których znajdują się odpowiedzi na pytania: kto? gdzie? kiedy? co? jak? dlaczego?
2. Wypisz odpowiedzi na powyższe pytania (hasłowo)

kto? _____
co? _____
gdzie? _____
kiedy? _____
jak? _____
dlaczego? _____

3. Wybierz kilka słów kluczowych z tekstu. Jakimi słowami je zastąpisz?
4. Sformułuj pierwsze zdanie swojej wypowiedzi (umiejscowienie tekstu).
5. Sformułuj ostatnie zdanie swojej wypowiedzi zamykające treść tekstu.
6. Sformułuj 2–3 zdania dotyczące własnej opinii na temat tekstu.
7. Napisz jak najwięcej pojęć (rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, zwroty) związane z tematem.

Teksty do czytania znajdziesz na niemieckich stronach znanych czasopism, jak:

„Der Spiegel”, „Die Zeit”, „Stern”, „FrankfurterAllgemeine” czy „Fluter”.

Najczęściej strony internetowe tych czasopism to ich tytuł pisany małą literką z dopiskiem: de (np. www.stern.de).

4 ĆWICZENIE DOTYCZĄCE ROZUMIENIA TEKSTÓW SŁUCHANYCH

Ponieważ HV jest nagrywane przez rodzimych użytkowników języka (a więc przez Niemców), słuchaj jak najwięcej tekstów wypowiedzianych przez rodowitych Niemców (radio, TV). Zwróć uwagę, że wszystkie formy tekstu, z jakimi możesz się spotkać na egzaminie to formy, którymi posługują się media. Osłuchiwanie się z różnymi głosami, różną intonacją i różnym tempem mówienia ułatwi ci zrozumienie tekstu na egzaminie.

ĆWICZENIA SAMODZIELNE:

- W trakcie słuchania spróbuj powtarzać całe zasłyszane sekwencje.
- Odpowiedz sobie na pytanie:
  - o czym jest ten tekst?
  - co ja sądzę na jego temat?
- Ćwiczenie z partnerem:
  - Przygotujcie sobie nawzajem teksty z lukami.
  - Poproś partnera, aby przeczytał ci przygotowany przez niego tekst.
  - Po wysłuchaniu tekstu uzupełnij luki.

5 PISANIE TEKSTU

Najważniejsze w tym punkcie jest podjęcie decyzji co do wyboru tematu i formy.

Zdarza się, że prace (i to wcale nie takie krótkie) otrzymują 0 punktów za poziom merytoryczny, ponieważ są pisane nie na temat. Pozornie może się wydawać, że najprostsza formą do napisania jest opowiadanie, gdyż jego treść wydaje się wyłącznie zależna od piszącego. Jednak na maturze 2005 wszystkie prace, które otrzymywały w ostatnim zadaniu 0 punktów za treść nie na temat, to właśnie opowiadania.

Zanim zaczniesz pisać w czystopisie, zacznij od pisania konspektu pracy.

6 LICZENIE SŁÓW

Teksty użytkowe, które masz do napisania w Arkuszu i i II mają podaną w przybliżeniu objętość, czyli liczbę słów. Aby uniknąć nerwowego liczenia słów w trakcie pisania pracy, policz słowa w kilku już napisanych przez siebie niemieckich pracach. Pozwoli ci to na szybszą orientację bez liczenia, czy mieścisz się w granicach określonych przez polecenie. Za niedochowanie limitu słów można stracić cenne punkty.

JAK LICZYĆ SŁOWA:

Liczymy wszystkie wyrazy oddzielone spacją (rodzajniki, zaimki, spójniki...).

Czasowniki rozdzielnie złożone w czasach prostych (Präsens, Präteritum) liczymy jako jedno słowo.

7 CZAS PISANIA PRACY

Na wykonanie pracy w Arkuszu II masz 2,5 godziny. Aby nauczyć się planować czas, sprawdzaj pisząc różne prace (także z polskiego,) jak długo piszesz jedną stronę A4, a ile 400 słów.

Sprawdź także, ile czasu potrzebujesz na przepisanie już gotowego tekstu o długości +/- 400 słów. To doświadczenie będzie ci potrzebne w czasie trwania egzaminu.

▶ JAK DOKONAĆ KOREKTY SWOJEJ WYPOWIEDZI PISEMNEJ?

Jednym z najtrudniejszych elementów w wykończeniu pracy jest odnalezienie własnych błędów. Jak odnaleźć swoje błędy?

Po zakończeniu pisania pracy przeczytaj ją ponownie, ale nie dokonuj w niej już żadnych zmian merytorycznych. Przeczytaj ją kilka razy, tak jakby była to praca obcej osoby, ale przy każdym czytaniu koncentruj się na innym (jednym lub najwyżej dwóch) aspekcie tekstu.

Na przykład sprawdź przy kolejnych czytaniach:

- czy uwzględnione zostały w pracy wszystkie elementy z polecenia,
- czy wszystkie rzeczowniki napisane są wielką literą,
- czy orzeczenie stoi tam, gdzie powinno (drugie miejsce w zdaniu, w czasie Perfekt orzecznik na końcu, w zdaniach podrzędnych na końcu...),
- czy zastosowane zostały właściwe słowa posiłkowe – jeśli masz wątpliwość spróbuj wymienić czasownik na taki, co do którego masz pewność,
- tylko formy deklinacyjne: rodzajnik, przypadek, końcówkę przymiotnika,
- czy nie powtarzają się w pracy ostatnio popełnione przez siebie błędy,
- jeśli zauważysz powtarzające się czasowniki czy rzeczowniki, spróbuj zamienić je na określenia synonimiczne.

Przypomnij sobie, ile w życiu dokonałeś, ile sytuacji za tobą, które wydawały ci się nie do przebrnięcia. Jeśli czytasz ten tekst, to znaczy, że wiele potrafisz, wiele chcesz osiągnąć i na pewno ci się to uda. POWODZENIA!

ES WIRD NICHT SO HEISS GEGESSEN, WIE ES GEKOCHT WIRD.